

JORDBRUKSAKTUELLT

Affärsnytt för oss som jobbar med jord och skog

ja.se 68 200 ex • Nr 3 • 13 februari 2024

■ TEMA VÄXTNÄRING

Var ska framtidens växtnäring komma från?

Restprodukter återvunna ur avloppsslam, kvävegödsel producerad av vatten, luft och el, eller mineralgödsel tillverkad av fosfor hämtad djupt nere i berget. Det är många bolag som har på sin agenda att tillverka olika former av gödningsmedel. Lösningarna är många och efterfrågan för dessa produkter är stor. Men oklara villkor och många andra utmaningar möter de som valt att satsa. ■ 6-9

Hur förberedd är
du på kommande
utmaningar? ■ 22

Önskat ämne i
grundskolan: "Var
kommer maten ifrån?" ■ 35

■ SKOGSAKTUELLT
Mellanskog – förändringar i
svensk skogsindustri väntas ■ 26

Revytrex®

Kraftfull och högst i ranking

- Högsta effekt mot Septoria
- Enkel lösning för vete, rågvete, råg och korn
- Säker effekt på de viktigaste sjukdomarna
- Brett behandlingsfönster
- Innehåller Revysol med stark bindningsförmåga

Använd växtskyddsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler.

5 L

■ Svampmedel

■ BASF
We create chemistry

Gullviks
Svenskt
Växtskydd

JORDBRUKSAKTUELLT

Jordbruksaktuellt är en rikstäckande och oberoende tidning som delas ut till samtliga svenska lantbruk. Tidningen trycks i 16 lokala varianter! Därmed kan vi erbjuda lokal, regional och rikstäckande annonsering.

Vem får Jordbruksaktuellt?

Jordbruksaktuellt delas ut med Postnords tjänst Gratistidningar riks till gårdar där det yrkesmässigt bedrivs jordbruk, djurhållning eller frukt- och trädgårdsodling.

Kontakta oss om du uppfyller dessa kriterier och ändå saknar tidningen.

Utgivare: Jordbruksaktuellt Sverige AB

Adress: Boställsvägen 4 702 27 Örebro

Organisationsnr: 556611-2156

Telefon: 019-16 61 30 Fax: 019-16 61 45

E-post: info@ja.se Internet: www.ja.se

VD och ansvarig utgivare

Stefan Ljungdahl 019-16 61 34 stefan@ja.se

Prenumeration & fakturafrågor

Annica Coelho 019-16 64 67 annica@ja.se

Prenumerationspris, 23 nummer 730 kr + moms

Annonser

Maria Sandberg 019-16 61 36 maria@ja.se

Pernilla Sjösten 019-16 61 40 pernilla@ja.se

Mats Olson 019-16 64 61 mats@ja.se

Camilla Rohlén 019-760 21 01 camilla@ja.se

Grafisk formgivning

Malin Strandli 019-16 61 31 malin@ja.se

Michael Bodin 019-16 64 69 michael@ja.se

ISSN 0345-5718

Tryck Bold Printing

Distribution TS-kontrollerad 70 200 ex

Redaktion

Carolina Wahlberg
019-16 61 35
carolina@ja.se

Madeleine Rapp
019-16 64 60
madeleine@ja.se

Ausrine Öhrström
019-16 64 64
ausrine@ja.se

Erik Brink
070-600 45 48
erik@ja.se

Isabella Odmark
Föräldraledig

Kommande Jordbruksaktuellt

Nr	Utgivningsdag	Tema	Materialdag
4	27/2	Vall & Bete	16/2
5	12/3	Jordbearbetning	1/3
6	26/3	Växtskydd	15/3
7	9/4	Mark- & Vägunderhåll	28/3
8	23/4	Bygg & Inomgård	12/4

LEDARE

Är det ett gymnasiearbete jag läser?

Utredningen om en ny livsmedelsberedskap har överlämnat sitt betänkande till regeringen, Livsmedelsberedskap för en ny tid. Efter knappt två års arbete för att utreda förstärkt livsmedelsberedskap i Sverige presenteras självklarheter blandat med otippad, tilltrasslande ansvarsfördelning. Det här duger inte.

I BETÄNKANDET SKRIVS "Den enskilt viktigaste åtgärden för att säkerställa livsmedelsförsörjningen är att så långt som möjligt upprätthålla den inre marknaden och handeln." Vi har i dag ett extremt importberoende i svensk livsmedelsproduktion och livsmedelsförsörjning. Det är det vi ska ändra på.

Den enskilt viktigaste åtgärden för att säkerställa livsmedelsförsörjningen är i stället att minska beroendet av EU:s inre marknad och internationell handel. Det är ett scenario med brutna internationella handelskedjor som är det scenario vi ska jobba utifrån.

Betänkandet ägnar stort utrymme åt att definiera självklarheter som "Vi föreslår att målet för livsmedelsberedskapen ska vara att säkerställa att hela befolkningen över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen." Att definiera självklarheter bör inte utredningen ägna sig åt. Det ska vara givet av uppdraget.

PLANERINGEN AV LIVSMEDELSBEREDSKAPEN och stora delar av ansvaret föreslås ligga på kommunerna. Tillsynsmyndighet över kommunerna föreslås vara Livsmedelsverket. Att göra den nationella livsmedelsberedskapen till en kommunal fråga är ett säkert sätt att inte komma framåt och att inte nå en likvärdig nivå över hela landet.

Arbetet ska regleras i en ny lag, lagen om livsmedelsberedskap. I den nya lagen om livsmedelsberedskap åläggs kommunerna att analysera de behov som kan uppstå för befolkningen.

LIVSMEDELSVERKET FÖRESLÅS SAMORDNA ARBETET med att identifiera sårbarheter och kritiska beroenden som påverkar förutsättningarna för livsmedelsberedskapen, inklusive livsmedelstransporter, fungerande elförsörjning och robusta betalningssystem. Att lägga ansvarsområden på Livsmedelsverket som vi tydligt har andra myndigheter för skapar merarbete, mer byråkrati och otydlighet i ansvarsfördelningen i samhället. Det är också ett säkert sätt att inte komma snabbt framåt i beredskapsarbetet.

Lite vid sidan av Livsmedelsverket föreslås det inrättas ett nationellt livsmedelsberedskapsråd; Livsmedelsberedskapsrådet. Det ska bistå Livsmedelsverket. Det kan behövas. Bättre vore att inte lägga uppgifter på Livsmedelsverket som andra myndigheter redan har ansvar för.

UTREDNINGEN LÄSER FAST SIG VID dagens situation med enormt importberoende i stället för att fullt ut greppa tillfället att skissa på en annan beredskapsstruktur. Genom att köpa insatsvaror och maskiner från fler olika länder tänker de att vi ska minska vår sårbarhet. Det kan göra viss, minimal skillnad om hotet är exempelvis en regional naturkatastrof eller ett terrorattentat. Men om vi talar om en militär konflikt i vårt närområde så är haven sannolikt stängda. Då kommer mycket lite in, oavsett ursprungsland.

Även avseende biodrivmedel spänns inte bågen. Ökad användning av biodrivmedel sägs gynna vår livsmedelsberedskap, om biodrivmedlen produceras i EU. Vid en militär konflikt är haven som sagt stängda. Det finns dessutom en mycket begränsad solidaritet inom EU i en krissituation. Det visade sig tydligt vid Covid-pandemins utbrott. Redan vid ett hot från en smittsam, för den absoluta majoriteten icke allvarlig sjukdom så stängdes gränserna inom EU och exportförbud för medicinsk utrustning infördes. Biodrivmedlen behöver produceras helt i Sverige om det ska göra någon verklig skillnad.

Stefan Ljungdahl

STEFAN LJUNGDAHL

Gör plats för solen

sunsparknordic.com

VI SÖKER MARK FÖR SOLPARKER

- Plana skogsytter och betesmark
- 6-300 hektar i södra och mellersta Sverige

SOM MARKÄGARE FÅR DU:

- Hög och säker intäkt över tid, utan arbetsinsats
- Kompletterar intäkter från skog och jordbruk

Kontakta: Ralph Dahlin

ralph@sunsparknordic.com • 070-749 68 52

Knowledge grows

En bra början redan från start.

Prenumerera på våra
nyhetsbrev för aktuella råd
under hela säsongen.

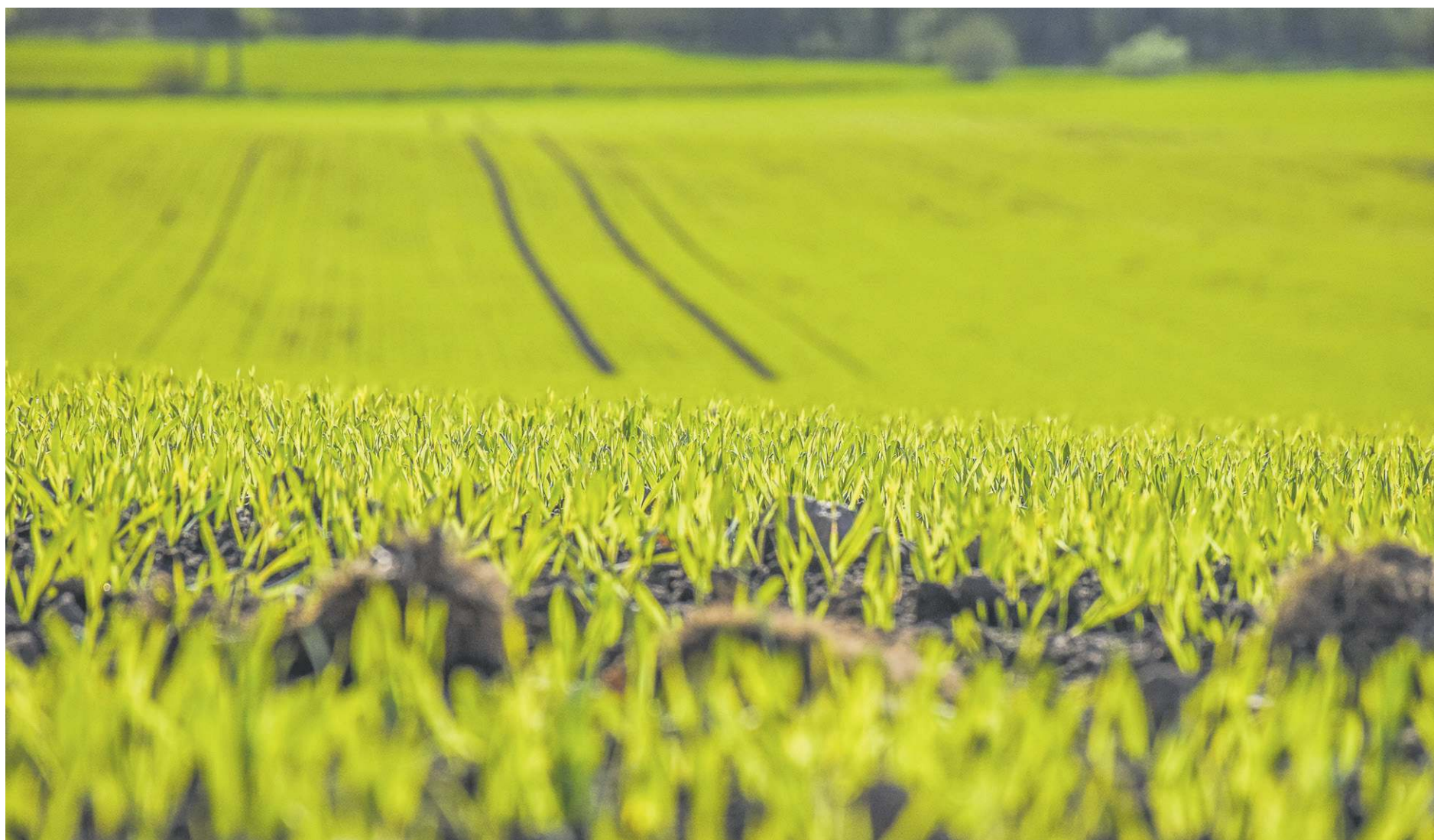
Gör dig redo att ta dig an odlingssäsongen på bästa möjliga sätt. Kombinera din erfarenhet med Yaras kvävestyrningsverktyg när du ska bedöma markens kväveleverans och välja din gödslingsstrategi.

Med rätt gödselprodukt i rätt tid, på rätt plats och i rätt mängd skapar du förutsättningar för en optimerad skörd med minimerad miljöpåverkan.

Gödsla med kunskap för hållbara skördar.

yara.se

TEMA VÄXTNÄRING

Cinis Fertilizer ska producera "världens mest miljövänliga mineralgödsel", genom att använda restströmmar från bland annat Northvolt och BASF.

FOTO: MOSTPHOTOS

"Den stora miljövinsten är en fossilfri produktionsprocess"

Cinis Fertilizer beskriver sig producera "världens mest miljövänliga mineralgödsel genom innovativ upcykling". Men när huvudleverantören Northvolt nu fått förseningar i sin produktion, har frågan om tillgång och ursprung på ersättningsråvara och leverantörer kommit upp.

På sin hemsida skriver Cinis Fertilizer "Vår patenterade produktionsprocess använder restprodukter från andra industrier – ESP-aska från pappersmassabruk och restsalter (Na_2SO_4) från tillverkningen av elbilsbatterier – för att producera ett cirkulärt och fossilfritt mineralgödsel, kaliumsulfat."

Dagens Industri (DI) publicerade den 18 januari en granskning av företaget och ifrågasatte varifrån de ska ta råvaran natriumsulfat (Na_2SO_4) nu när huvudleverantören Northvolt fått förseningar i produktionen av litiumjonbatterier för elbilar. Cinis Fertilizer har kommunicerat att de hittat andra leverantörer för att täcka upp för Northvolt. I samma artikel framkommer det också att samarbetet

med massabruken om ESP-askan inte kommer ske till en början.

Kan ni berätta vilka leverantörer ni ska jobba med istället?

– Vi har flera leverantörer som Northvolt och BASF. Vi får återkomma till fler namn när vi har avtal klart med dessa, säger Charlotte Becker ir- och kommunikationschef på Cinis Fertilizer, till Jordbruksaktuellt.

Er verksamhet bygger på att det ska vara cirkulärt, är de här nya restströmmarna ni tar i stället cirkulära?

– Som vi sa till DI så har vi ju tagit emot leveranser från Northvolt och vi känner oss trygga med att vi vid behov kommer kunna komplettera med andra restströmmar också.

Men du kan inte säga om de är cirkulära?

– Restströmmar är ju det cirkulära i det hela då vi använder restmaterial från andra industrier för att producera något nytt och värdefullt, i vårt fall är kaliumsulfat den nya produkten.

Det finns väl olika sätt hur man får fram saker?

– Vi jobbar med flera olika leve-

rantörer som har natriumsulfat som restström från sin kärnverksamhet och därmed kan komplettera leveranserna från Northvolt. Men jag kan än så länge inte namnge vilka det är. Den stora miljövinsten och det som våra kunder efterfrågar, det är ju en produkt med ett lågt koldioxidavtryck. Och den stora miljövinsten, den får vi av att vår produktionsprocess är fossilfri.

Så det är inte lika viktigt var råvaran kommer ifrån?

– Vi har höga krav på alla delar av produktionen, råvarans kvalitet är viktig och vi har samma kvalitetskrav på alla våra leverantörer. Den största miljövinsten är att det här är en fossilfri produktionsprocess. Den dominerande produktionsmetoden för kaliumsulfat i dag drivs av olja och gas och använder restprodukter från oljeindustrin i produktionen. I jämförelse är vår process mer effektiv, vi använder halva energiförbrukningen, drivs av fossilfri el, det är där den riktigt stora miljövinsten finns.

Så det spelar ingen roll hur produktionen hos leverantören sett ut? Om det varit en dålig framställning?

– Om natriumsulfatet är en rest-

ström från batteritillverkning, massabruk eller annan industri är en mycket liten del i helheten. Den stora miljövinsten här är ju att vi har en fossilfri produktionsprocess där man använder hälften så mycket energi som dagens produktionsmetoder och att vi då kan leverera ett mineralgödsel med ett väldigt lågt koldioxidavtryck. Sedan arbetar vi givetvis inte med leverantörer som inte lever upp till våra krav vad gäller exempelvis miljö, kvalitet och mänskliga rättigheter.

Förutom samarbetet med Northvolt har det kommunicerats flitigt att Cinis Fertilizer ska jobba med restströmmar från massaindustrin.

Men i intervjun i DI framkom det att det inte ska användas så mycket till en början. Vad stämmer?

– Vi har signerat avsiktsförklaringar med massabruk och vi har fortsatt dialog med dem. Vi har säkerställt att vi har leverantörer som kommer att leverera natriumsulfat som kompletterar de volymer som vi får från Northvolt, fram till dess att de har kommit igång som planerat. Och vi har diskussioner då med flera leverantörer som då har natriumsulfat som

restström från sin verksamhet. Därbland då massaindustrin.

Enligt Charlotte är relationerna med massaindustrin mycket goda och hon säger att samarbeten förhoppningsvis kommer inledas längre fram.

– Absolut, det är en tajmingfråga.

Råvarans ursprung är inte något som påverkar kunderna och investerarna menar Charlotte.

– Vi kommer starta vår produktion som planerat, så det påverkar inte vår produktionsstart eller produktionsvolymen för året. Vi har sagt att driftsättningen är i slutet av första kvartalet och så är det produktionsstart någon vecka därefter.

När kommer produkten finnas till försäljning?

– Det kommer att säljas via vår partner Van Iperen. Så vi levererar till dem och sedan när det kommer finnas tillgängligt för deras kunder kan jag inte svara på just nu.

Den 14 februari kommer Cinis Fertilizers kvartalsrapport.

CAROLINA WAHLBERG
carolina@ja.se

PALAX

Marknadens bästa vedmaskiner?

D360
D410

Pro är utrustad med hydraulisk manövrering och nedhållare

Hydrauliskt driven kedja som endast roterar och smörjs när man kapar

4,3 meters transportör med dubbla kedjor

Kraftigt matarbord med vägg

Svängbar hydrauliskt driven transportör

Ergonomiskt riktig kapning

Hyd. uttag för stockmatarrulle Pro+ även för stockbord

Öppen konstruktion under, fri från spakar och stag

Klyv med automatisk justering av hastigheten 6, 9 eller 13 ton

Steglöst inställbar klyvyxa

Palax broschyr:

D360 Pro EL

(Maskinen på bilden)
Ord.pris 210000:-

Kampanj!

199 000:-

D360 Ergo TR

Ord.pris 157000:-

Kampanj!

149 000:-

Begränsat antal

Palax klingmaskiner med högsta kapacitet och med minsta underhåll

C1000.2

1000 mm

Max. 40 cm

25-55 cm
Palax Optimi

16 t

C900.2

900 mm

Max. 37 cm

25-55 cm
Palax Optimi

10 t

C750.2

750 mm

Max. 30 cm

25-55 cm

4 / 6 / 8 / 9 t

Fransgård

Fransgård flistugg PC-2700

- Klarar träd upp till $\varnothing 270$ mm
- Patenterat system med såll
- Tung huggskiva med stor diameter
- Fyra huggknivar och fyra sållknivar
- Dubbla inmatningsvalsar
- Antistress – anpassar inmatningen efter belastningen på huggskivan

Ladda ner broschyr:

Flisstorlek beroende på vilket såll man använder:

Närlant

Filarevägen 8
703 75 Örebro
Telefon 019-603 60 60

www.narlant.se
info@narlant.se
Moms och frakt tillkommer

Axima DTS AB
Örebro 019-30 86 80
Falks Lantbruksmaskiner AB
Köping 0221-182 75
Maskin Väst AB
Kumla 019-58 23 73
Runhällens Maskin AB
Sala 0224-912 70

TEMA VÄXTNÄRING

Var ska framtidens gödselmedel

Vem ska producera dem och vilka hinder finns på vägen mot att ta fram växtnäring med nya och innovativa tekniker? För att få svar på några av de frågorna bjöd AgroÖrebro in några av de företag som har i sin pipeline att producera framtidens gödselmedel här i Sverige.

Flera av företagen som berättade om sina visioner gällande hur de ska producera egen, inhemsk växtnäring, vill göra det genom att ta vara på de restströmmar som går att använda.

Medarrangörer var LRF. Agtech 2030 (numera Agtech Sweden), Vreta Kluster och projektet Cirkulär kraftsamling.

MADELEINE RAPP
madeleine@ja.se

Avloppsverk bör betraktas som resursverk

EasyMining vill använda restströmmar från exempelvis avloppsreningsverk som råvaror, och tillverka fosfor för att skapa både gödningsmedel och foderfosfat.

– Vårt huvudfokus på EasyMining är att återvinna näringsämnen för att skapa cirkulära värdekedjor, säger Sara Stiernström, produktchef på EasyMining.

Sedan 2014 ägs företaget av Ragn-Sells, och man har flera projekt på gång. Samtliga handlar om att ta vara på restströmmar från exempelvis avloppsreningsverk och hushållsavfall. I Stockholm har man redan en fabrik igång, som tar emot ungefär en tredjedel av Sveriges totala flygaska från förbränning av hushållsavfall för att sedan utvinna kalium och andra salter. Redan nu tittar EasyMining på att bygga fler likadana fabriker runtom i Europa. Och vad gäller utvinningen av fosfor från aska från avloppsslam, så har man två fabriker på gång, en i Tyskland och en i Helsingborg.

– Fabriken som är på gång i Tyskland kommer etableras tillsammans ett företag som bränner avloppsslam. Kapaciteten för den anläggningen är 30 000 ton aska per år, vilket motsvarar cirka 300 000 ton slam. Där kommer vi kunna producera 15 000 ton kalciumfosfat per år, säger Sara och berättar att fabriken som planeras för i Helsingborg kommer att ha samma kapacitet.

Kalciumfosfaten som tas fram kommer kunna användas som gödningsmedel och har enligt Sara även, med framgång, testas som foderfosfat till gris och fjäderfä.

KRÅNGLIGA TILLSTÅNDSPROCESSER

Sara anser att det görs för lite i Sverige idag för att ta vara på de näringsrika restströmmar som finns och menar att man borde se på avloppsreningsverk som resursverk i stället. Behovet av mer närproducerade gödningsmedel är stort både för landets egen del och på EU-nivå. Men tillståndprocesserna för att få starta en fabrik av det slag som EasyMining vill göra

i Helsingborg är alldeles för krångliga och tar för lång tid menar Sara. – Tidsplanen nu för anläggningen i Tyskland är 2026-2027 och ett år senare i Helsingborg. Det har tagit mycket längre tid än vad vi hoppats på, på grund av tillståndprocesserna, säger Sara och fortsätter:

– Processerna är inte transparenta. De är svåra att förutsäga och tar alldeles för lång tid. Vi har gjort samma resa i Sverige och Tyskland samtidigt och det är helt olika processer, och den svenska har varit väldigt frustrerande.

Enligt Sara är det mycket olyckligt att Sverige och våra myndigheter inte har gemensamma mål för att öka återvinningen av näringsämnen och därmed den egna produktionen av gödselmedel. Myndigheterna har inte alltid samma synsätt och mål. Exempelvis när Naturvårdsverket gav fabriken i Helsingborg investeringsstöd via Klimatklivet, så säger Länsstyrelsen nej. Men efter en rad rundor och överklagande i domstolen fick man slutligen grönt ljus.

Just i det här fallet så finns det en dom som heter Weserdomen som säger hur kvalitetsnormer i vatten ska hanteras. Och man får inte försämra statusen i vattenförkomsten. Även om det är tydligt att våra utsläpp kommer vara försumbara var vi tvungna att vänta flera år på att få grönt ljus i mark och miljööverdomstolen. Sverige behöver se över hur vi hanterar tillståndprocesserna för att underlätta för nya gröna innovationer.

Man har även demonstrerat en process för kväveåtervinning från rektvatten från avloppsrenings-

Easy Minings mål

- Att våra avloppsreningsverk blir resursverk.
- Att Sverige blir självförsörjande genom återvinning av näringsämnen och egen produktion av gödselmedel.
- Att vi producerar hållbara, giftfria gödningsmedel med lågt ekologiskt fotavtryck.
- Att vi minskar mängden kadmium.
- Att vi skapar innovationer som kan återvinna näringsämnen på ett effektivt sätt och som kan exporteras till andra länder.
- Att pusha för cirkulär lagstiftning som stöttar näringsåtervinning.

KÄLLA: EASYMINING.

verk i Köpenhamn. Av det skapas en ammoniumsulfat som också kan användas som gödningsmedel.

GEMENSAMMA MÅL

Sara efterfrågar en tydligare lagstiftning och gemensamma mål, inte bara i Sverige utan på EU-nivå, så man vet vilka kvalitetskrav som gäller för de produkter man återvinner.

Idag är det mycket lagstiftning som inte hänger ihop, trots att de olika delarna är beroende av varandra för att skapa cirkulära näringskedjor, säger Sara och fortsätter:

Det finns ingen gemensam strategi med mål för att öka näringsåtervinningen i Sverige, därför kommer vi heller inte kunna mäta oss mot något. Det är ju skönt, säger Sara med glimten i ögat. Men det kommer heller inte bli någon direkt framfart i frågan.

När det kommer till utvinningen av fosfor från avloppsslam, så har EasyMining två fabriker på gång, en i Tyskland och en i Helsingborg. Kapaciteten för anläggningarna motsvarar cirka 300 000 ton slam, eller 15 000 ton kalciumfosfat per år. På bilden syns anläggningen i Högbytorp i Helsingborg. På den översta syns produkten man får ut i slutändan (det vita).

FOTO: RIKARD WESTMAN/MATTIAS JOHANSSON

En kommun tycker en sak, och

En del kommuner ger i princip klartecken utan att tveka, andra är intresserade men vill veta mer innan de tar ställning. Och sen finns det en del kommuner som inte vill ha någonting med Biototal att göra.

Det är den bild som Bobby Markén, miljö- och utredningschef på Biototal Group, har av hur framför allt miljöförvaltningen hos svenska kommuner hanterar frågan om ett samarbete med dem. Det saknas kunskap, och en röd tråd kring hur Sverige, eller ens delar av Sverige ska förhålla sig till att exempelvis sprida avloppsslam på åkermark.

– Vi började vår resa med att köra ut bland annat avloppsslam från kommunala reningsverk till lantbrukarna.

SNABB RESA

Biototals huvudkontor ligger i Vreta Kloster i Östergötland. Och

sedan de startade sin verksamhet 2006 har resan gått jättefort. I dag är man ett 50-tal anställda och finns i framförallt mellersta och södra Sverige, men planerar nu att även expandera norrut. 2021 slog man även ihop sig med företaget Mewab som bland annat håller på med kalkspridning.

– Vi återför näringen till kretsloppet. Vi arbetar mycket med kommunala reningsverk, biogasläggningar och pappersbruk. Vi försöker hitta hur de olika restflödena i samhället kan avsättas

MADELEINE RAPP
madeleine@ja.se · 019-16 64 60

komma från?

Sedan Biototal startade sin resa med att köra ut slam till lantbrukare har resan gått fort, och förutom att både hitta fler avsättningar och restströmmar att arbeta med har man även inlett samarbete med Mewab som bland annat håller på med kalk.

FOTO: BIOTOTAL

Yara har själva tre stycken fabriker i Europa som gör olika kretsloppsprodukter, både på Eko-sidan och oorganiska.

FOTO: YARA

På Biototal upplever man en okunskap från många kommuner som utan att ta reda på mer om vad de erbjuder, tackar nej på rak arm. Det vore enligt företaget bättre med gemensamma riktlinjer så att inte vore upp till varje kommun att fatta beslut på egen hand, så som det är idag.

FOTO: BIOTOTAL

sen tycker grannkommunen tvärt om

Förutom att ta tillvara på avloppsslam ägnar sig Biototal även åt fiberslam, biogödsel, kalk, kompostering och jordtillverkning.

där det är som mest optimalt, där det till största del har skett genom spridning på åkermark. Men nu letar vi även efter andra typer av avsättningar. Vi har varit inne och kikat lite på skog och även andra tekniker, berättar Bobby.

LETAR SAMARBETEN

En stor del av Bobbys jobb går ut på att ha kontakt med myndigheter, kommuner och diverse organisationer för att dels erbjuda sig att ta hand om deras slam och andra restströmmar och för att hitta lösningar på lokal nivå.

– Vårt stora mål är att hitta samarbeten och lönsamheten för

lantbrukarens skull, så att vi först och främst får ner kostnaderna. Det är där vi vill kunna vara ute hos kunden och hjälpa till.

För ett tag sedan inledde man ett nytt samarbete med ett bolag i Västerås som bland annat arbetar med utveckling av bränsle till kärnkraft. Från företaget som heter Westinghouse får man en restprodukt som kallas kvävevatten. Historiskt sett har detta körts till det kommunala reningsverket, men nu har Biototal byggt en anläggning där kvävevattnet kan spetsas med exempelvis ammoniumsulfat. Detta kan sedan spridas på åkermark likt bevattning.

Enligt Bobby finns det oändligt med restströmmar att ta vara på och många olika användningsområden. Men han menar att motståndet han stöter på från vissa kommuner eller myndigheter utgör ett stort hinder på vägen.

– Vi får oändligt många frågor och kompletteringar från diverse miljökontor och myndigheter. Vi möter det här varje dag och det är på ett sätt bra att information inhämtas. Problemet är att i många fall kan en kommun tycka en sak och sedan tycker grannkommunen tvärt om. Detta skapar en otydlighet för hur produkter ska kunna användas på åkermark.

AVFALL ELLER RESURS?

Enligt Bobby går meningarna i Sverige isär om vad som ska klassas som ett avfall eller en resurs. Och idag är det upp till varje kommun och deras miljökontor att själva besluta i frågan.

– Jag har själv varit miljöinspektör och suttit på andra sidan. Vi behöver få ett gemensamt synsätt gällande cirkulära och lokala restprodukter. Detta behöver sedan spridas

till de olika beslutsfattarna. Lantbrukstillsynen handlar mer om det finns säkerhetsdatablad i en pärm än nyttan som tillförs till åkermarken, säger Bobby och fortsätter:

– Vi dokumenterar massa data, exempelvis tillförseln av näringsämnen så som fosfor per hektar och år. Ibland tittar kommunerna på det och vet inte ens vad det innebär. Utöver detta borde det finnas ekonomiska stöd för användning av cirkulära näringsämnen. På detta sätt skapas ett system som visar på att lantbrukaren använder bra produkter på sin åkermark. Och det är där jag vill att vi tillsammans utbildar mer. Så vi får någon slags branschöverenskommelse.

MADELEINE RAPP
madeleine@ja.se · 019-16 64 60

Det måste fungera ute hos lantbrukaren

Ingmar Gruvaeus, chefragronom på Yara satt med bland publiken under gödnings-temadagen i Örebro och lyssnade på föredragen från de olika företagen.

Vad tänker du om det du hört idag?

– En cirkulär användning av råvaror är ju jättebra. Jag har egentligen inget emot att man ska göra det.

Men ur lantbrukarsynpunkt så tänker jag att de viktiga är att göra de här cirkulära råvarorna till en bra produkt som fungerar ute hos lantbrukaren.

När det kommer till en del av de nya lösningarna tror Ingmar att man behöver veta lite mer vad det är. För att man ska veta att det ger en effektiv odling och följer de miljökrav som finns, så det inte blir ett steg tillbaka till en mer odefinierad lösning.

– Och om man tittar på Easy Mining exempelvis, så är det ju inga som helst problem. Det är synnerligen definierat vad deras produkter är.

Tror du något av detta hamnar i Sverige, eller kommer det snarare säljas till andra länder?

– Volymen så stor, om man ser till LKAB exempelvis, så är jag helt övertygad om att deras huvudfokus ligger på andra länder, och det tyckte jag nästan vi hörde under deras presentation. Man har liksom ingen fundering på hur man får en svensk gödningskontext att fungera utan man har en fosforråvara som man vill få användning för. Men jag har också förståelse för att man har sitt huvudfokus på världsmarknaden.

Vad gör ni på Yara för att möta framtidens behov?

– Just vad gäller cirkulära produkter, så investerar vi i olika anläggningar. Yara har tre stycken fabriker i Europa som gör olika kretsloppsprodukter, både på ekosidan och oorganiska. Men mina personliga funderingar är just vilka råvaror vi har och hur vi kan få ut en definierad produkt till lantbrukaren. Det är min största fråga.

Samtidigt efterfrågar Ingemar mer snabba lösningar som går att införa redan nu.

– Man borde titta på hur lantbruket kunde vara mer engagerat. Exempelvis i Finland där har man mer gårdslagring och ersättning för att man har en beredskap på gård. Och det skulle vi absolut kunna hitta. Man önskar ju i från många håll på återvinnings sidan att man ställer legala krav på återföring.

Med den nya typen av produkter som kommer framöver anser Ingemar att dessa lösningar borde finansieras genom exempelvis krav på återvinning utav fosfor. Annars finns det risk att kostnaderna för de nya produkterna hamnar på bonden.

– Vi måste skapa produkter som fungerar i lantbruket och som blir på lantbrukets ekonomiska premisser. Men det är klart att det sänker lönsamheten för tillverkaren. Men annars är det lantbrukaren som får betala det och det tror jag inte vi är bekant utav.

MADELEINE RAPP
madeleine@ja.se · 019-16 64 60

TEMA VÄXTNÄRING

Utvinnningen av fosfor en viktig del av LKAB:s framtid

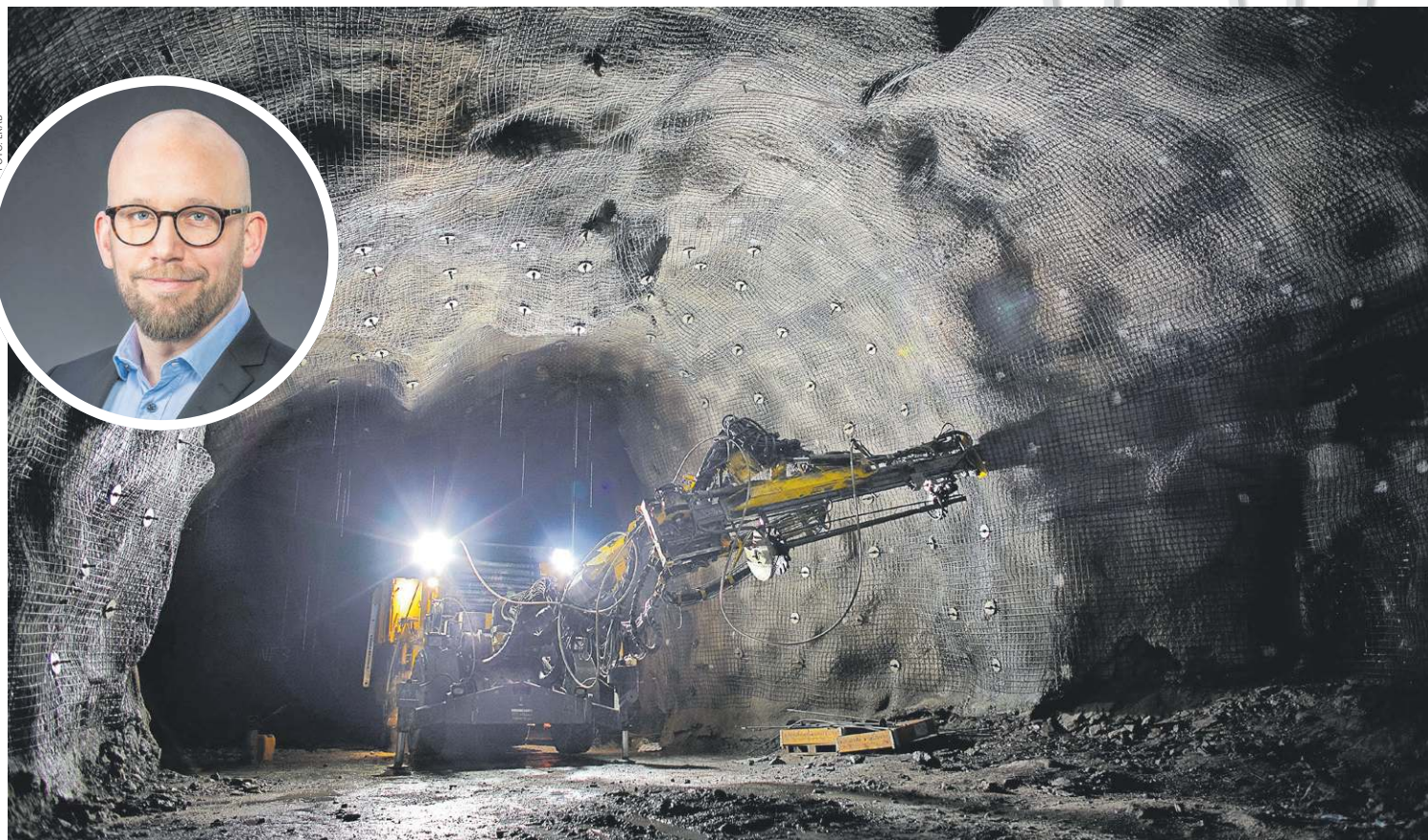
I samband med brytningen av järnmalm i Gällivare vill LKAB även få användning för den fosfor som följer med malmen upp.

LKAB:s gruvor i Kiruna och Gällivare tillhör världens största underjordsgruvor för brytning av järnmalm. Från dem producerar man årligen närmare 26 miljoner ton järnmalmsprodukter. Det motsvarar ungefär 85 procent av järnmalmen som bryts inom EU och omsätter årligen 50 miljarder kronor. Men LKAB står inför en del framtidsutmaningar.

I mitten av december spårade ett tåg ur på väg till Hamnen i Narvik i Norge. Det har gjort att LKAB inte kunnat leverera produkten till kund. Det finns heller ingen kapacitet att frakta den söderut med järnvägen. Så under denna tiden har produktionen lagt på lager. Och i slutet av januari har situationen ännu inte löst sig.

– Uppehållet beror på att vi har enkelspår på Malmbanan och att urspårningen av ett tåg omöjliggör att frakta järnmalm till Narvik och det har kostat oss 100 miljoner kronor om dagen. Så en gruva och logistiken kring den är tätt sammankopplat, säger David Högnelid på LKAB.

Enligt LKAB vill man ha en gruvproduktion som varar bortom 2060 men dagens infrastruktur kan komma att behöva byggas ut redan kring 2045. Och det är en kostsam historia bara i sig. Dessutom krävs inom en snar framtid nya tekniker för att nå ännu djupare ner i berget. Vid brytning på så stora djup som LKAB tänker sig i framtiden ökar spänningarna i berget, därmed även komplexiteten och kostnaderna. Eftersom LKAB är ensamma i världen med att bryta järnmalm i sådan stor skala på ett sådant djup är det dem själva som måste driva teknikutvecklingen, tillsammans med partners och leverantörer.

Eftersom LKAB är ensamma i världen med att bryta järnmalm i sådan stor skala på ett sådant djup är det dem själva som måste driva teknikutvecklingen, tillsammans med partners och leverantörer.

– Det är också så att järn och stålindustrin står för en stor andel av industrins utsläpp och att vi ser en möjlighet att öka värdeskapandet och minska emissionerna genom att producera fossilfri järnsvamp med vätgasteknik, säger David och berättar att produktionen av fossilfri järnsvamp, tillsammans med en ökad produktifiering av fosfor och REE kommer öka intjäningen för LKAB.

LKAB vill dels bygga ett apatitverk i anslutning till i gruvan i Gällivare för att redan på plats apatiten som innehåller fosfor och de sällsynta jordartsmetallerna. Det gör också att man inte behöver frakta iväg lika stora mängder material. Ämnena ska sedan föras till Luleå där LKAB vill bygga en ny industripark där man genom

att kemsika processer lösa upp och separerar mineralerna. Fosforsyra kan sedan bli till mineralgödsel med tillsättning av ammoniak.

– Det kommer att vara stora anläggningar och när det står färdigt kommer det ge många arbetstillfällen. Men det krävs många tillstånd, säger David och menar att tillståndsprocesserna i Sverige generellt tar lång tid.

– Bara för anläggningen vi vill bygga i Malmberget lämnade vi in en miljötillståndsansökan på flera tusen sidor. Mängden fosfor som LKAB säger sig kunna utvinna skulle täcka Sveriges fosforbehov fem gånger om. Men enligt bolaget är det kanske inte främst Sverige som blir ändamålet för resursen, utan man ser snarare att det kommer gå till världsmarknaden.

– Tittar vi exempelvis på fosfor

I Luleå vill LKAB bygga en ny industripark där man ska lösa upp och separera mineraler som fosfor och sällsynta jordartsmetaller.

så har vi en enda annan producent i Europa och av sällsynta jordartsmetaller har vi noll producenter av.

MADELEINE RAPP
madeleine@ja.se

Kampanjer 2024

etebra

www.etebra.nu

036-33 66 990

info@etebra.nu

- MOVA Djurvagn
- Western balvagn
- Western Spannmålsvagn
- Räntekampanj

6DTV fr. 235 700 kr
7DTV fr. 260 500 kr

8RP fr. 340 000 kr
9,3RP fr. 380 000 kr

14T fr. 359 000 kr
16T fr. 399 000 kr

0,99%

0,99% ränta första året
Ingen handpenning krävs

TEMA VÄXTNÄRING

Gödselproduktion på regional nivå

Med hjälp av luft, vatten och förnybar energi vill NitroCapt skapa ett kostnadseffektivt gödningsmedel som är nära till hands för lantbrukaren.

Just nu letar företaget NitroCapt efter lämpliga platser i Sverige för att bygga en speciell sorts anläggning, som med hjälp av luft, vatten och el ska skapa vad man kallar för ett grönt gödningsmedel. Det går till så att anläggningen fångar upp kväve från luften som man sedan producerar salpetersyra av, sedan tillsätts lite kalk för att få fram kvävegödsel.

– Och beroende på vilken kalkkälla vi har, kan vi nå en helt klimatneutral produkt på sikt, vilket också är målet. I början kommer vi att använda vanlig kalksten vilket redan ger en väldigt stor minskning av utsläppen, säger Adjani Isabelle, affärsutvecklare på NitroCapt.

NY TYP AV PROCESS

2016 grundades företaget av vd Gustav Forsberg och Peter Baeling, kemiingenjör. Tillsammans med världsledande forskare från flera olika europeiska länder utvecklade man en ny typ av process, som fått namnet SUNIFIX®, för att tillverka kvävegödsel på elektrisk

FOTO: NITROCAPT

väg i stället för med fossila råvaror. Idag tillverkas all kvävegödsel med den så kallade Haber-Bosch-processen. Men enligt NitroCapt är det svårt att ytterligare effektivisera den processen och den är inte lämpad att implementera i mindre skala.

SKA DRIVAS AV LOKALA PARTNERS

Teoretiskt har SUNIFIX® potential att sänka energiförbrukningen för att producera samma mängd kväve till en tiondel, men realistiskt till cirka en tredjedel över en tioårsperiod, jämfört med den tidigare processen. Och det går att göra i betydligt mindre anläggningar. Därför tänker NitroCapt rikta in sig på regional nivå.

– Vi tänker ha lokala fabriker, som vi säljer och som sedan drivs av lokala partners. På sikt finns poten-

För att bygga en av NitroCapts anläggningar krävs det ungefär en halv hektar och tillgång till 10mW uppkoppling. Då kan man producera gödsel till cirka 50 000–80 000 hektar.

FOTO: NITROCAPT

tial att kunna driva en anläggning utan uppkoppling till elnätet, genom egen lokal elproduktion, i form av exempelvis vindkraftverk. Vi vill förkorta värdekedjan och att det ska produceras närmare slutanvändaren exempelvis genom gödseldistributörerna.

NYCKELN FÖR ATT STÄLLA OM

NitroCapt räknar med att det skulle krävas 10-15 anläggningar

runtom i Sverige för att täcka landets behov av kvävegödsel. Och det krävs inte mycket mark i anspråk för att etablera en fabrik. Men det finns några krav:

– Vi behöver ungefär en halv hektar och tillgång till ca 10 mW uppkoppling. Får vi det kan vi producera gödsel till cirka 50 000-80 000 hektar beroende på dosering, säger Adjani och fortsätter:

– Vi är ekonomiskt attraktiva,

på grund av det låga energibehovet och för att vi är oberoende av råvaror producerade långt bort som fossilgas. Vi tror det är nyckeln för att kunna ställa om till förnybara gödningsmedel.

MADELEINE RAPP
madeleine@ja.se · 019-16 64 60

Vill du försäkra dig om högsta möjliga skörd?

Med **Elatus Era** säkerställer du ett långvarigt, kraftfullt och pålitligt skydd mot alla vanliga svampsjukdomar i spannmål. Lämna inget åt slumpen. Välj **Elatus Era** för ett säkrare resultat av din odling.

För mera info, skanna QR-koden!

Medlem i Svenskt Växtskydd
Använd växtskyddsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler.

Syngenta Nordics A/S
Tel.: +45 32 87 11 00
www.syngenta.se

syngenta®

TEMA VÄXTNÄRING

SDS 8000 – Den femte generationen

Danska Agrometer har utvecklat lantbruksmaskiner i nästan 50 år, och självgående gödselspridare de senaste åtta åren. Den senaste modellen i deras flotta är SDS 8000.

Agrometer SDS 8000 är en självgående flytgödselspridare med 36 meters släpplangbom och en tillhörande APV pumpvagn. Maskinen visar på en rad innovativa funktioner för optimal gödselspridning, enkel användning och hög driftsäkerhet.

Agrometers lösning innebär att spridaren kan arbeta konstant ute på fältet. Och spridaren är kompatibel med alla former av flytande djurgödsel som pumpas från gården med den medföljande pumpvagnen.

– Pumpvagnen är fjärrstyrd och styrs av föraren

inne från hytten. Det finns även en inbyggd säkerhetsfunktion som stänger av pumpvagnen automatiskt om det skulle uppstå några problem, säger områdesförsäljningschef, Uffe E. Jensen.

Enligt honom är fördelarna med denna typ av lösning många:

– Eftersom maskinen har en låg egenvikt då den saknar gödseltank kan den komma ut på fältet tidigare på säsongen. Det bidrar till en högre avkastning, bättre utnyttjande av gödsel och lägre dieselförbrukning. Den låga egenvikten minskar också marktrycket, vil-

ket är viktigt för att undvika strukturskador på marken.

I stället för att frakta gödsel i konventionella tankar bygger Agrometers system på att pumpa ut flytande gödsel direkt från gödseltanken med hjälp av en pump och matarslangssystem.

– Det är möjligt att pumpa upp till fyra kilometer, och sedan går det även att lägga till en extra pumpenhet som förstärkningspump och nå upp till tio kilometer.

HÖG KAPACITET

SDS 8000 kan leverera upp till 150–200 kubikmeter flytgödsel i timmen.

– Genom att kontinuerligt pumpa ut flytande gödsel via slangar minskas tidsåtgången genom färre transporter. Detta leder till både lägre bränsleförbrukning och minskade CO₂-utsläpp. Dessutom minimeras slitage på däck.

Det går att välja elektronisk däcktrycksreglering som tillval. Då kan föraren sänka eller höja däcktrycket inifrån hytten.

– Det är praktiskt när man vill gå från transportläge på landsväg till att köra i leriga fält för bättre grepp. Regleringen bidrar också till sänkt marktryck, säger Uffe.

AUTOMATISKT REGLAGE

En särskild egenskap hos SDS 8000 är dess automatiserade doseringsstyrda hastighet under spridning. Hastigheten regleras automatiskt i förhållande till den önskade mängden. På detta sätt säkerställs det att gödseln sprids jämt över hela åkern och man undviker både över- och underdosering.

Under drift distribueras gödseln med 525–575 meter slang som standard, samtidigt som maskinen flyttas framåt till fältens ände och sedan tillbaka. Bommen har upp till åtta distributörer som går att kontrollera med delavstängning vilket hjälper när man vill anpassa mängden gödsel.

– Denna flexibilitet gör det också möjligt att distribuera gödsel både framåt och bakåt och undvika att köra över det man redan spridit.

Enligt Uffe så är det hyfsat lätt att framföra spridaren, liksom många andra moderna maskiner.

– Men det krävs en del av föraren att lägga upp körningen på rätt så att man inte korsar matarsystemet.

Vilka är de största fördelarna med SDS 8000?

– Bland annat att maski-

Omya Calciprill®

Se vad vi menar:

DET ÄR SKILLNAD PÅ KALK OCH KALK

Vi vet idag betydelsen av att kalka jorden regelbundet för att uppnå rätt pH-värde i marken, öka jordhälsan och därmed erhålla en maximal skörd. Utmaningen är att få marken att tillgodogöra sig insatserna. Minimal partikelstorlek på kalken är direkt avgörande för såväl upptagningsförmåga, långsiktiga resultat samt en minskad giva. Vi forskar oavbrutet på detta och vet skillnaden. Gör du?

Partikelstorlek mm	pH 4	pH 5	pH 6
0.001	7 s	1.2 min	12 min
0.01	11 min	1.2 tim	18 tim
0.1	8.3 tim	3.5 dagar	35 dagar
1	6 dagar	2 månader	20 månader

Tabellen visar tydligt skillnaden i reaktionshastighet mellan Calciprill® och traditionella kalkprodukter.

Omya Calciprill® är den enda granulerade kritakalken på den svenska marknaden. Den består av mycket finmalt höghaltigt kalciumkarbonat med en genomsnittlig partikelstorlek på **0,025 mm**. Den mycket fina och jämna granulstorleken på 2–6 mm garanterar en snabb pH-ökning och respons hos grödan, samt att den sprids enkelt med gödningspridare när förhållandena är som bäst.

av självgående spridare

Agrometer SDS 8000 här med infälld bom visades för första gången upp i Sverige under Borgeby fältdagar 2023. Sedan dess har det inte skett några nya uppdateringar på maskinen. Släpslangbomben, med en längd på 36 meter, kan justeras för arbetsbredderna 24 eller 30 meter. Det går även att justera höger och vänster vinge hydrauliskt vilket ger mer flexibilitet. Med ett slangavstånd på 30 centimeter och central smörjning säkerställs optimal prestanda och lång livslängd.

FOTO: AUSRINE ÖHRSTRÖM

nen ger upphov till mindre markskador och möjliggör tidig spridning. Dessutom lägre koldioxidutsläpp, lägre dieselförbrukning och att den har stor kapacitet i kombination med en låg vikt, menar Uffe.

Hur upplever du intresset för modellen i Sverige?

– Det är stort i Sverige eftersom fokus har lagts på markskador och tidig spridning med ökad avkastning som följd.

Hur arbetar ni för att nå ut till fler svenska lantbrukare?

– Vi vill gärna ha dialog med fler lantbrukare. Vi försöker informera om det och är närvarande på mässor i Sverige.

– Vi på Agrometer menar att lantbrukaren med våra produkter bidrar positivt till den gröna omställningen, samtidigt som de ger möjlighet till högre avkastning säger, Uffe E. Jensen, områdesförsäljningschef för Sverige, England och Danmark hos Agrometer.

TEKNISK DATA

- 24–30–36 m spridningsbalk
- 2 eller 7/8 distributörer
- ø45 mm dragslang
- 30 cm avstånd mellan dragslangar
- 650 m 4" / 550 m 5" slang
- John Deere Powertech motor
- Michelin Mega Xbib däck

En APV-pumpvagn säkerställer en jämn försörjning av flytgödsel till spridaren. Den upp till fyra kilometer långa räckvidden tar bort behovet av att transportera flytgödseln med tankbilar, och systemet kan enkelt utökas med en extra pumpvagn. Fjärrstyrning av pumpvagnen är bekvämt för föraren. En inbyggd säkerhetsventil övervakar systemet och avbryter omedelbart vid eventuella fel, såsom rörsador eller slangbrott.

SDS 8000 är försedd med en Claas-hytt med joystick för bekväm styrning. Hytten erbjuder flera bekvämligheter, inklusive en luftfjädrad sits och en justerbar ratt för att säkerställa optimal komfort under arbete. Andra funktioner som finns är värme och luftkonditionering, passagerarsäte, kylskåp, kaffebryggare, bildskärm med DVD-spelare, DAB+ radio med CD-spelare och Ipad.

AUSRINE ÖHRSTRÖM
ausrine@ja.se

De vann SM i nedbrytning 2023!

Förra året inleddes den fjärde omgången av SM i nedbrytning och den 23 januari var det dags för final.

Målgruppen för tävlingen är elever på naturbruksgymnasiernas jord- och skogsbruksprogram. Den går ut på att eleverna, som tävlar i lag om fyra, får gräva ner tvättlappar tio centimeter ner i marken. Eleverna uppmanas att "tänka extremt" för att sedan kunna dra slutsatser av hur olika resultaten blir beroende på var man gräver ner tvättlapparna.

OLIKA STRATEGIER

Tävlingen arrangeras av LRF och SLU RådNu.

Juryn består av Jenny Höckert forskare på SLU RådNu, Marcus Hoffman, vatten- och hållbarhetsfrågor på LRF och Lisa Andrae, lärare på Uddetorp och rådgivare i egen regi. I år hölls finalen digitalt och de olika gruppernas strategier presenterades innan vinnarna tillkännagavs.

AGRAR VINNARE I SM I NEDBRYTNING

I den agrara klassen var det Elias Andersson,

I den agrara klassen var det Elias Andersson, Ester Swenson, William Gustafsson och Wilhelm Bertilsson från Vreta Utbildningscentrum i Linköping som tog hem segern.

FOTO: PRIVAT

Ester Swenson, William Gustafsson och Wilhelm Bertilsson från Vreta Utbildningscentrum i Linköping som tog hem segern. Med motiveringen från Juryn:

"På ett forskningsliknande sätt har de utfört gedigna markundersökningar före nedgrävningen och gjort hypoteser över förväntat resultat. De har undersökt både markens struktur och studerat hur bra vatten infiltrerar på de tre provplatserna. Redovisat kloka och utförliga reflektioner över varför det blev olika nedbrytning på provplatserna."

SKOGLIG VINNARE I SM I NEDBRYTNING

I den skogliga klassen gick vinsten till Leon Darius, Noa Nilsson, Clara Franzén och Klara Schärudin från Liljaskolan i Vännäs. Juryns motivering lyder: "Bra representation av svensk skogsmark med provplatser i både fuktig granskog och torr tallhed. Innovativt med olika behandlingar av provlapparna för att accelerera nedbrytningen. Tydligt uppställd försöksplan och noggranna vägningar före och efter uppgrävning. Utförligt skrivna slutsatser som visar god förståelse över vilka faktorer som påverkar nedbrytningen. Bra och kritiska reflektioner över metod och mätningar."

VIKTIG KUNSKAP

SM i nedbrytning har kallats "Ett ganska stillsamt mästerskap" eftersom det är markens alla mikroorganismer som står för arbetet under den största delen av tävlingen. Men SLU och LRF skriver i ett pressmeddelande att det är viktigt att stötta ungas intresse för

I den skogliga klassen gick vinsten till Leon Darius, Noa Nilsson, Clara Franzén och Klara Schärudin från Liljaskolan i Vännäs.

FOTO: PRIVAT

markhälsa. Särskilt med det ökade fokuset på beredskap och med tanke på EU:s förstärkta arbete med att vårda Europas matjordar genom det nya markhälsodirektivet.

– SM i nedbrytning är ett jippo med allvarliga undertoner. Det känns roligt att få erbjuda den här tävlingen till just den här målgruppen – elever som förhoppningsvis kommer att verka i lantbrukets tjänst framöver. Jag tror på erfarenhetsbaserat lärande som inbegriper våra sinnen, och det känns viktigt att få bidra till att öka kunskapen om våra jordar och varför de beter sig på olika sätt, säger Jennu Höckert forskare på SLU RådNu i Skara och projektledare för tävlingen.

Medarrangör Markus Hoffman, hållbarhetsexpert på LRF håller med.

– Det bådär gott för

de svenska odlingsjordarnas hälsa att så många elever och blivande odlare deltar och varit så påhittiga. Jag blev imponerad över hängivenheten hos en del nordliga tävlande som fick spätta upp nedbrutna tvättlapparna i tidig tjäle, säger han.

KONCEPT IFRÅN USA

SM i nedbrytning har nu hållits hela fyra omgångar i Sverige och idén bakom tävlingen är hämtad ifrån USA. Nästa år väntar femårsjubileum.

Samson för alla behov: Spridare

» SP-serien är den mest använda av våra spridare. Det är resultatet av 65 års SAMSON-kunnande och vi har kontinuerligt utvecklat och anpassat SP-serien för intensiv användning inom lantbruket.

» Med SP-spridarna var vi den första tillverkaren i världen att lansera spridningsutrustning med vertikala valsar, vilket ökade kapaciteten avsevärt. Den viktigaste egenskapen hos SP-serien är dess förmåga att enkelt, exakt och effektivt fördela och sprida boskaps gödsel jämnt på fältet. Det är av avgörande betydelse

för växternas utnyttjande av gödslet.

» SP-serien är mycket mångsidig och anpassad för att klara alla typer av spridningsuppgifter. Detta är en pålitlig spridarserie med mycket låga underhållskostnader.

SP11 och SP15 finns nu i lager för omgående leverans!

Kontakta Johan eller Fredrik för mer information om hur en Samson spridare kan optimera din gödselspridning.

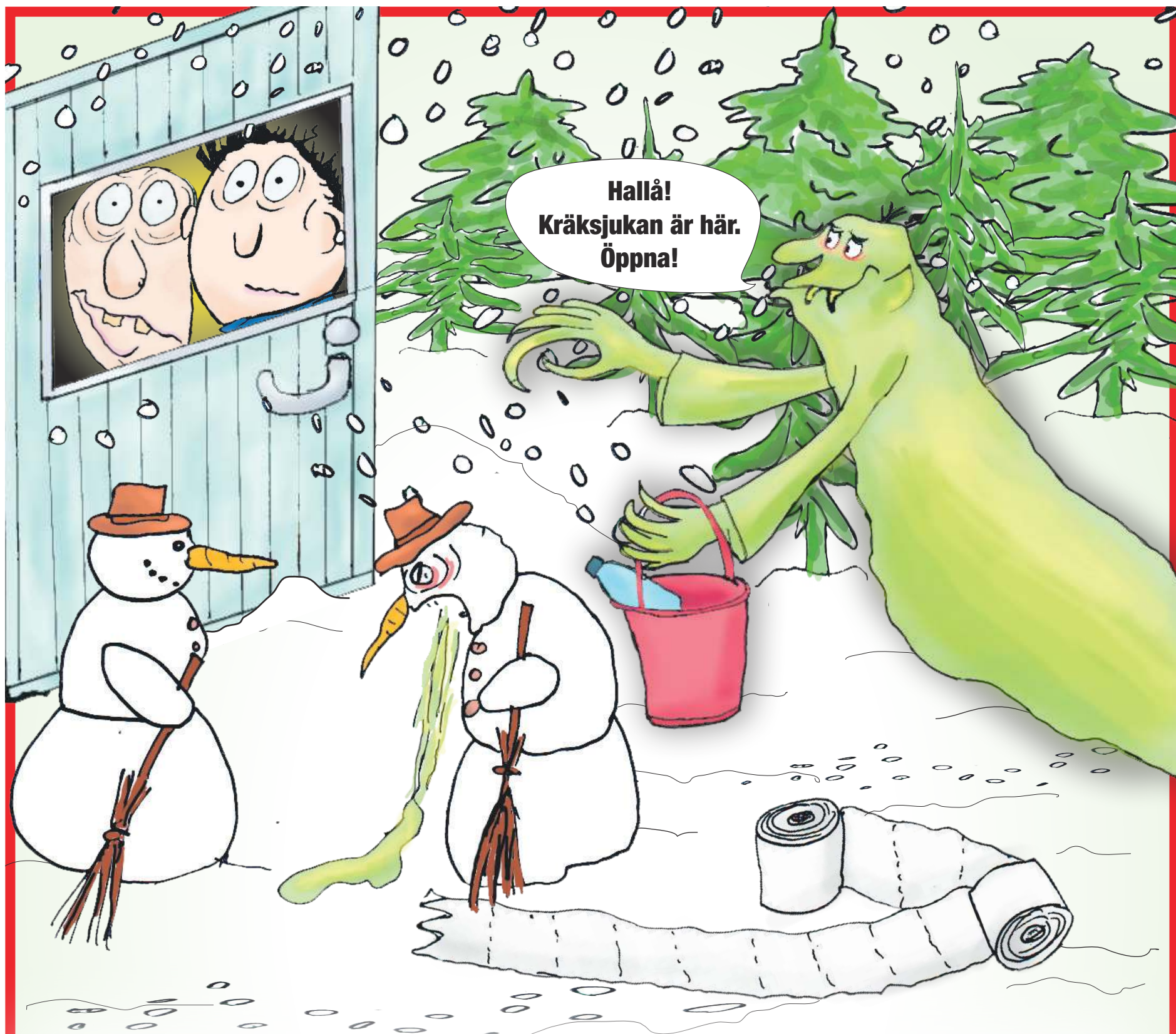

Droskvägen 5 | SE-302 62 Halmstad
Tel. + 46 35 125059
www.samsonagrolize.se

Johan Axelsson +46 709 501 140
Fredrik Nilsson +46 720 886 883

MADELINE RAPP
madeleine@ja.se · 019-16 64 60

När du får oönskat besök är det bra att ha en helautomatisk

TUNA-UTGÖDSLING

som sköter sig själv

Vi skickar 20 000 kr
per månad till Ukraina

TUNA

Hör av dig!

Tel 0155-53 000 • www.tunamaskin.com

Vi stödjer
Naturskyddsföreningen
– Projekt vitryggig hackspett

TUNA är självförsörjande på sole!

Fler förprövade stallplatser

Antalet förprövade stallplatser förra året ökade jämfört med året innan. Ett djurslag som stack ut på ett positivt sätt var mjölkkor.

Enligt Jordbruksverket har antalet förprövade stallplatser för mjölkkor inte varit så stort på mer än tio år. 2023 förprövades 12 608 stallplatser, jämfört med 7 766 året innan.

För dikor var antalet platser det högsta på fem år, med 9 359 stallplatser, jämfört med 6 294 året före.

Man ser en ökning av antalet platser för suggor, 3 732 stallplatser förpröva-

Exempel på förprövade stallplatser per djurslag 2023

	2023	2022
Värphöns	370 292	219 371
Slaktkyckling	321 420	410 293
Tackor	5 522	4 639
Mjölkkor	12 608	7 766
Dikor	9 359	6 294
Suggor	3 732	456
Slaktgrisar	10 140	14 072

des, jämfört med endast 456 stycken året innan. Men det var ett minskat intresse för investeringar för slaktgrisar. Antal förprövade slaktgris-

platser var 10 140, jämfört med 14 072 året före.

Men även om antalet förprövade platser har ökat, så är det inte tillräckligt

Läs mer om förprövningsstatistiken här:
<https://q.ja.se/hpnSz>

Under 2023 förprövades förhållandevis många stallplatser för mjölkkor.

FOTO: CAROLINA WAHLBERG

för mjölkkor, där man räknar med en livslängd på 15 år för en mjölkko, så skulle det krävas en investeringsnivå på 20 000 platser

per år, jämfört med 12 608 platser 2023.

CAROLINA WAHLBERG
carolina@ja.se · 019-16 61 35

FINANSIERING MED
**SEX MÅNADER
BETALNINGSFRITT**
VILLKOR, SE KVERNELAND.SE

**PERFEKT SPRIDNINGRESULTAT
KVERNELAND GEOSPREAD**

Kverneland GEOSPREAD-spridarna kan flytta spridningsmönstret beroende på den begärda spridningsmängden per sektion. Beroende på fältvariationen och den variabla appliceringskartan kan upp till 8 doseringssektioner användas. Detta innebär en mer exakt applicering av näringsämnen för att få en bättre näringseffektivitet, bättre avkastning och lägre kostnader.

Kverneland GEOSPREAD

- Spridningssystemet CentreFlow
- Vågsystem med unik referenssensor
- Förhindrar överlappning med GEOSPREAD-systemet
- Sektionsstyrning med sektioner på 1 meter
- MULTIRATE: flera givror inom en arbetsbredd

Syftet med EU-stödet är att främja jordbruksprodukter och livsmedel från EU.

FOTO: AUSRINE ÖHRSTRÖM

Sök pengar till marknadsföring

I år finns det nära 2 miljoner kronor att söka för att marknadsföra jordbruksprodukter och livsmedel som har sitt ursprung i EU. Målet är att öka konsumtionen och exporten.

Pengarna som kan sökas av bransch- och producentorganisationer, ska gå till säljfrämjande åtgär-

der. Till exempel kan stödet hjälpa till och medfinansiera reklamkampanjer och deltagande på mässor. Stödet kan vara upp till 85 procent av kostnaden.

Det är möjligt att söka stödet till och med 14 maj.

JORDBRUKSAKTUELLT
redaktionen@ja.se · 019-16 61 30

Den som är intresserad av att veta mer om stödet kan läsa mer här:

Jordbruksverkets webbplats
Stöd för marknadsföring och informationsinsatser:
<https://q.ja.se/YGeeX>

Ansökningsportal (europa.eu) ditt namn:
<https://q.ja.se/BbPLE>

Återförsäljare

Green Deer AB

VÄSTERÅS 021-10 52 50, KUMLA 019-58 53 00
KARLSTAD 054-13 77 00, ÅRJÄNG 0573-380 40

WHEN FARMING MEANS BUSINESS

kverneland.se

Stöd för foderberäkning till växande lamm

Svensk lammnäring har saknat foderberäkningsnormer anpassade till våra förhållanden. Men nu har Gård & Djurhälsan tagit fram en lösning.

Gård & Djurhälsan har översatt NRC-normer och med det nya programmet Fodersnurran kan lammproducenter få stöd och kunskap kring beräkningen av foderbehov till växande lamm. Ett verktyg som man har sett ett behov av i branschen och som är tänkt att gynna både produktionsekonomi och höja köttkvaliteten på svenskt lamm.

Fodersnurran är lättan-

vänd och transparent i sitt utförande. Men kom ihåg att det viktiga arbetet sker i uppföljningen. Verktöget är ett av flera verktyg och det kan vara idé att söka rådgivning för att ytterligare optimera lammens välmående och tillväxtnål säger Theoden Braver, lammrådgivare Gård och Djurhälsan i ett pressmeddelande.

Verktöget finns nu tillgängligt för lammproducenter och lammrådgivare.

MADELEINE RAPP
madeleine@ja.se · 019-16 64 60

Gård & Djurhälsan har sett ett behov för gemensamma normer för beräkningen av foderbehov till växande lamm. De har nu översatt NRC-normer och tagit fram det lättanvända programmet Fodersnurran.

FOTO: CAROLINA WAHLBERG

Denna sida är en annons

Effektiva ogräslösningar i vete på våren

- **Bekämpar** kvickrot, flyghavre, åkerven, renkavle, losta, hönshirs, vitgröe och örtogräs
- **Specialist** på kvickrot och flyghavre
- **Både blad- och jordverkande** och med unik systemisk effekt

Bladverkan

Bekämpar uppkomna ogräsplantor som träffas av sprutvätskan vid behandling

Jordverkan

Bekämpar nya groende skott när de växer genom markytan

Unik systemisk effekt

Nu ska den som vill ansöka om återbetalning av skatt för bränsle man använt i verksamheten göra det kvartalsvis.

FOTO: THINKSTOCK

Från år till kvartal

Nu är ansökningsperioden för återbetalning av skatt på bränsle som används inom jordbruk, skogsbruk och vattenbruk ändrad till kvartalsvis.

Företag inom den gröna näringen som förbrukar bränsle inom verksamheten i arbetsfordon, skepp och vissa båtar ska från och med i år ansöka om återbetalning av skatt kvartalsvis i stället för årsvis som innan. Förut har det krävts ett medgivande från Skatteverket om att få ansöka kvartalsvis, men detta är alltså borttaget nu.

För att få återbäring måste beloppet uppgå till minst 500 kronor per kalenderår. Skulle beloppet vara för litet under de första kvartalen, kan man vänta att skicka in ansökan tills beloppet är minst 500 kronor.

JORDVERKAN – VIKTIG FÖR EFFEKTEN MOT SVÅRA GRÄSOGRÄS

Flyghavre och hönshirs är exempel på gräsogräs som kan ha en sen och utdragen groning och uppkomst. På dessa ogräs är jordverkan extra viktig eftersom effekten är god även på ogräsplantor som gror efter behandlingen. Preparat som endast har bladverkan bekämpar

par bara de gräs som är uppkomna vid behandlingen.

UNIK SYSTEMISK EFFEKT

Det finns ett antal preparat som har effekt mot kvickrot under odlingsåret i grödan. Ogräslösningarna Attribut Twin Plus, MKH Super och Attribut S ger utöver effekt under odlingsåret en flerårseffekt på kvickrot som till och med är vassare än en

glyfosat-behandling. Ogräslösningarna har en unik systemisk effekt som gör att preparatet rör sig både uppåt och nedåt i ogräset vilket innebär att de bekämpar hela plantan även kvickrotens underjordiska utlöpare. Detta ger en stark långtidseffekt på kvickroten även i efterföljande grödor. En fördel med att bekämpa kvickrotsplantorna på våren,

jämfört med på hösten, är att omsättningen i plantan är högre på våren. Det systemiska preparatet transporteras därmed mer effektivt i hela plantan vid en vårbekämpning.

Läs mer om ogräslösningarna på vår hemsida.

TRE EFFEKTIVA OGRÄSLÖSNINGAR I VETE PÅ VÅREN

Attribut Twin Plus twinpack med Attribut SG 70 och Hussar Plus OD	MKH Super twinpack med MKH Power SG 70 och Sekator OD. MKH Power SG 70 är identisk med Attribut SG 70	Attribut S twinpack med Attribut SG 70 och Sekator Plus OD.	De två komponenterna i twinpackarna skall alltid tankblandas. Tillsatt även Mero penetreringsolja för bästa effekt.
---	---	---	--

Medlem i Svenskt Växtskydd. Använd växtskyddsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler.

CAROLINA WAHLBERG
carolina@ja.se · 019-16 61 35

AVANT

FÖRSÄLJNINGEN HAR STARTAT!

De nya efterlängtrade och helt elektriska modellerna Avant e513 och Avant e527 är här!
Att arbeta med en elektrisk lastare är nu mer effektivt än någonsin, även under extremt kalla
förhållanden. Den förnyade e-serien har en unik batteriteknik som förbättrar kapaciteten,
prissättningen, säkerheten, arbetstiden, hållbarheten och livslängden. Med en fulladdad Avant
e527 kan du arbeta hela dagen.

Nästa generations två helt elektriska lastarmodeller, Avant e513 och Avant e527 förnyar Avant
e-serien och ersätter deras föregångare, modellerna Avant e5 och e6.

Reell kostnadseffektivisering ger ett oslagbart pris från:

499.900:-

KRAFT FÖR KRÄVANDE PROFESSIONELLT ARBETE

De nya Avant e513- och Avant e527-lastarna är nästan identiska, den enda skillnaden ligger i batteriernas kapacitet.

Avant e513 (13 kWh) är ett utmärkt val för kortvarig, kontinuerlig användning på nötkreatursgårdar, häststall, växthus eller för hobby och fritidsändamål.

Avant e527-lastaren (27 kWh) med sitt större batteri är idealisk för krävande professionellt användande. Bygg- och rivningsentreprenörer kommer att dra nytta av denna modell.

De helt elektriska Avant-lastarna är särskilt lämpliga för arbete på trånga platser och på byggarbetsplatser där det finns strikta begränsningar för både buller och utsläpp.

UNIK BATTERITEKNIK

De nya lastarna är utrustade med Avant OptiTemp®-batteripaket (13 kWh och 27 kWh), tillverkade av Avant Power, dotterbolag till Avant Tecno. Att Avant själva tillverkar batterierna gör dem fullständigt optimerade för dessa maskiner.

Den globalt unika batteritekniken tar kapaciteten till en helt ny nivå, och energitätheten hos batterierna hör till de bästa i världen.

Det patenterade litiumjon-batteriernas termiska hanterings-system garanterar att kapaciteten förblir konstant vid både höga och extremt låga temperaturer. Flerskiktsskyddet gör Avant OptiTemp®-batterierna mycket säkra.

Läs mer på nordfarm.se/avantpower

Kontakta någon av våra återförsäljare för mer information:

Axima DTS AB • Kumla 019-30 86 80

Traktor Nord AB • Västerås 021-15 16 00

NORD
FARM

ALLA MASKINER, PRISER OCH ÅTERFÖRSÄLJARE PÅ [NORDFARM.SE](https://nordfarm.se)

Erbjudanden gäller t.o.m. 31/5-2024, alla priser exkl. moms. Maskinen på bild kan vara extrautrustad/av annan modell. Reservation för felskrivning/feltryck.

Gänget som jobbar på Årets Mjölkbönder 2024; Salltorp.

FOTO: CHRISTEL LIND, VÄXA

De är Årets Mjölkbönder

"Starkast tillsammans", det är Årets Mjölkbönder 2024:s motto. Årets vinnare är Salltorp Lantbruk AB i Vessigebro Halland.

Gården som ligger mellan Falkenberg och Ullared drivs av familjen Karlsson. På gården finns 260 kor som i genomsnitt producerar 13 500 kilo ECM per år i robot.

På Salltorp jobbar man efter filosofin "starkast tillsammans". Det finns mycket tillit och teamkänsla i gruppen. Man strävar alltid efter

att utvecklas och gänget som jobbar på gården har skapat ett hållbart arbetssätt som gynnar både människor och djur.

– Det ska vara tryggt och roligt att jobba, säger Gun Karlsson, i ett pressmeddelande.

Sven Karlssons föräldrar köpte Lilla Salltorp 1965 och över tid har företaget vuxit. I dag består verksamheten av tre gårdar och en areal på cirka 300 hektar. Även om mjölken är grunden så har ungdjursuppfödningen blivit allt viktigare på senare år.

ÖGA FÖR DETALJER

Växa skriver att i vinnarföretaget har man en stor noggrannhet och ett enastående öga för detaljer, vilket ger dem fantastiska resultat inom djurhälsa, lönsamhet och produktion. Man jobbar mycket med strategier, bland annat en veckovis foderscanning för att ha full koll på djurens foder.

FRISKA OCH JÄMNSTORA DJUR

På gården har de ett stort avelsintresse, något som funnits med sedan Svens föräldrar köpte gården. De var då en av de för-

sta i Sverige att börja med embryoöverföring, ett arbete som pågår på gården än i dag. Fokus är hög produktion och friska, jämnstora djur som håller länge.

Förra året fick gården även utmärkelsen Heard of the Year för sitt framgångsrika avelsarbete, ett pris som delas ut av VikingGenetics.

CAROLINA WAHLBERG
carolina@ja.se · 019-16 61 35

Motivering

Årets Mjölkbönder® 2024 drivs av att se människor och djur utvecklas och växa. Genom gott ledarskap och väl inarbetade rutiner har gården uppnått mycket fina resultat inom djurhälsa, produktion, avel och ekonomi.

Det finns en föredömlig målsättning om balans i företaget, så väl som i livet, och gården har genomfört steg på väg mot ett lyckat generationsskifte. Ett genomtänkt ledarskap ger de anställda fria händer inom sina ansvarsområden och ser till att de belönas när mål uppnås. Det är ett företag som vill vara transparent med vad som händer på gården – här månar man om både djur, människor och miljö!

Om tävlingen Årets Mjölkbönder

Årets Mjölkbönder är ett pris som instiftades 2012 för att uppmärksamma och belöna skickliga mjölkbönder. Priset ska årligen tilldelas en mjölkbönder som föredömligt utvecklat sitt företag, är en förebild för andra mjölkbönder och därmed utvecklar mjölksektorn. Han eller hon ska även i sitt företagande på ett exemplariskt sätt ha samordnat lönsamhet, effektivitet, ledarskap och uppvisat stor hänsyn till djur och miljö. För att understryka den affärsmässiga prestationen får vinnaren i tävlingen numera även titeln Årets Mjölkbönder®.

Årets Mjölkbönder utses av en oberoende jury bestående av personer med olika kompetenser kring mjölkbönder. Juryn arbetar på uppdrag av Växa och Ludvig & Co. Utmärkelsen delas ut i samarbete med LRF Mjolk vid den årliga utdelningen av guldmedaljer till mjölkbönder. KÄLLA: VÄXA

Prisas för sitt avelsarbete

På Ängesbäckens Lantbruk i Änåset har man jobbat med avel i många år. Nu har de fått utmärkelsen Herd of the Year 2023 av VikingGenetics.

Gården ägs och drivs av Petra Sandgren, Göran Olofsson och Ingrid Sundbom. Till sin hjälp på gården har de åtta anställda.

Besättningen består av 300 kor som mjölkas i fem robotar. Avkastningen är strax över 12 000 kg ECM.

I avelsarbetet är hållbara och friska djur mål nummer ett.

– Vi har genomtestat sedan 2014, och det har betytt mycket för avelsarbetet. Det är ett väldigt bra verktyg som gör att man kan sortera på egenskaper man tycker är viktigare än andra. Det är jättekul att få tillbaka resultaten och jämföra med de beräknade avelsvärdena,

Ängesbäckens Lantbruk har utsetts till Herd of the Year 2023. Planen framåt är att utöka besättningen till 320 mjölkande.

FOTO: TIDNINGEN HUSDJUR

säger Petra Sandgren, i ett pressmeddelande.

OLIKA RASER OCH EMBRYON

Att testa nya saker i avelsarbetet är något som Petra tycker är kul. Som att prova olika linjer och raser. De flesta djuren på gården är holstein, men man har även

SRB, ProCROSS och brown swish. För två år sedan blev gården också recipientbesättning för VikingGenetics embryoprogram, och varje månad lägger de in mellan åtta och tio embryon.

Just nu är fokus att utöka besättningen till 320 mjölkande. För att få fler rekry-

teringskvigor sorterar man därför nu inte bort kvigor lika strikt som tidigare. Att kunna anpassa sig och ändra strategi om förutsättningarna ändras är viktigt som mjölkbönder, menar lantbrukarna.

CAROLINA WAHLBERG
carolina@ja.se · 019-16 61 35

Motiveringen till Herd of the Year 2023

Ängesbäckens Lantbruk i Änåset är ett mjölkbönder i framkant som på ett föredömligt sätt arbetat målmedvetet med avel under många år.

De var tidiga med att genomtesta alla kvigor och använder X-Vik i kombination med stor andel köttas-semin för att ytterligare öka hastigheten på avelsframsteget. I kombination med långvarig exteriörbedömning har de kunnat avla för högproducerande djur med god exteriör, vilket är en strategi som har resulterat i flera spolkontrakt där kvigor har spolats på gården och några har köpts in av VikingGenetics.

Det starka avelsintresset och goda rutinerna inom fruktsamhet har lett till att gården blivit en recipientbesättning för VikingGenetics embryoprogram. De allra bästa hondjuren som inte spolats blir seminerade med tjurfäder och spoltjurar för att öka chanserna att bidra med en semintjur till VikingGenetics avelsprogram.

Med stort fokus på avel och management är årets pristagare en förebild för svensk mjölkproduktion och värdig mottagare av utmärkelsen "Herd of the year."

KÄLLA: VÄXA

MARKNAD

Gris: Slakten minskar med 3,8 procent

Efter tre år med ökande volym så svängde den svenska grisslakten tillbaka och minskade under 2023. Av landets tio största slakterier så är det endast ett som visar en ökad slaktvolym.

2,57 miljoner grisar slaktades i Sverige under 2023. En minskning på 3,8 procent jämfört med 2022. Minskningen innebär också att de tre föregående årens uppgång har raderats och man är tillbaka på samma volym som 2019.

Nedgången för svenska grisslakten under fjärde kvartalet var kraftigare än årsförändringen med en nedgång på 5,3 procent till 627 540 grisar.

Statistiken från Jordbruksverket avser hur många grisar som slaktas på respektive slakteri, inte vems grisar som slaktas. Slaktföretagen utför en del legoslakt åt varandra, så minskningar och ökningar av slakten behöver inte betyda att företagens produktion har förändrats lika mycket.

HKSCAN ÖKAR

HKScan var det enda större slakteri som ökade sin slakt under 2023. Förra året slaktade man 738 536 grisar på slakteriet i Kristianstad, vilket var en ökning på 1 procent jämfört med 2022.

Fjärde kvartalet visade dock på en negativ utveckling för HKScans slaktvo-

lym då man slaktade 175 843 vilket var 4 procent färre än samma period 2022. Det var också den lägsta slaktvolymen för de senaste åtta kvartalen.

HKScans slakteri i Kristianstad är det enskilt största grisslakteriet i Sverige och hade förra året en marknadsandel av grisslakten på 28,8 procent. En ökning från 2022 då slakteriet hade 27 procent av den svenska grisslakten.

KLS MINSKAR

I KLS fyra slakterier så minskade slakten i alla fyra. Sammanlagt minskade slakten med 6 procent till 990 187 grisar. Den minskade volymen innebär att KLS:s marknadsandel av grisslakten minskar från 39,5 procent under 2022 till 38,6 procent 2023.

Mest minskade slakten i Kalmar där den sjönk med 8 procent till 368 386 slaktade grisar under 2023.

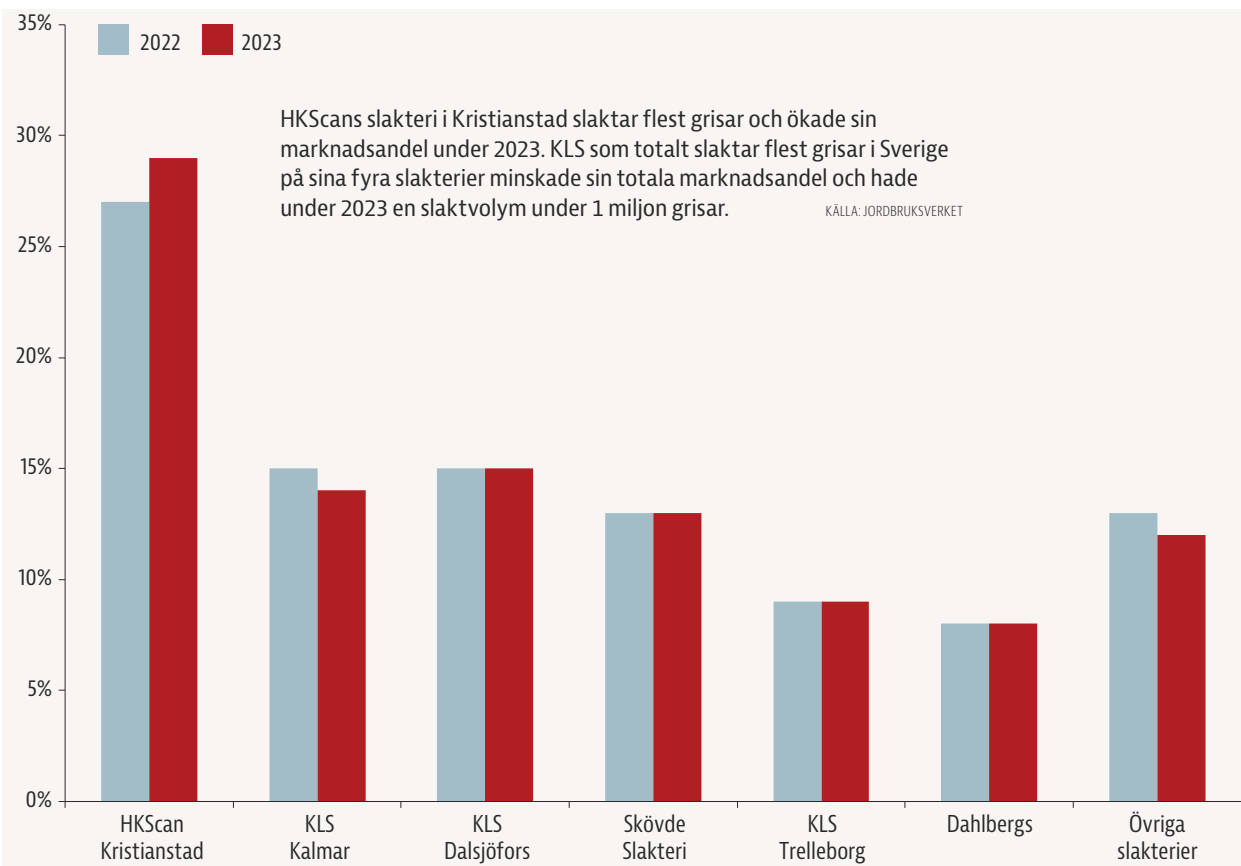
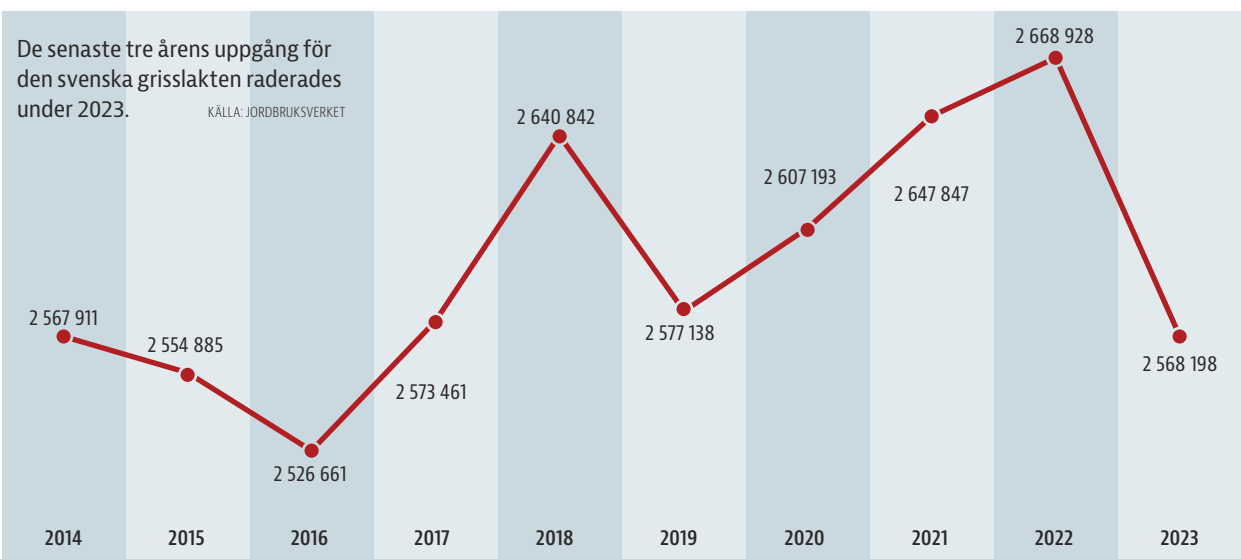
I Dalsjöfors sjönk grisslakten under 2023 till 382 237, en minskning med 2 procent.

KLS anläggning i Trelleborg slaktade 232 800 grisar under 2023 vilket innebär en minskning på 3 procent.

KLS slakteri i Hörby slaktade under förra året 6 764 grisar, 50 procent lägre än föregående år.

ERIK BRINK
erik@ja.se · 070-600 45 48

När sänks räntan?

Det råder enighet om att räntorna ska sänkas. Meningsskiljaktigheterna bland analytikerna är inte större än att vissa tror att sänkningarna börjar i maj och andra i juni. Hur mycket räntan sen kommer att sänkas råder det delade meningar om. Inlåningsräntorna ligger för närvarande stilla på den förmodade toppen.

Krav för att få vara med i listan:

- Rörlig ränta, ingen bindningstid
- Minst ett avgiftsfritt uttag per år
- Svensk organisation

Svensk insättningsgaranti (IG) gäller maximalt 100 000 Euro.

RÄNTOR

Bolag	Ränta, %	IG	Medlems-/leverantörskrav
Serafim Finans	4,12	JA	NEJ
Resurs Bank	4,1	JA	NEJ
PRA Spar, AK Finance	4,1	JA	NEJ
Santander Consumer Bank	4,05	JA	NEJ
Nordax Bank sparkonto Smart	4	JA	NEJ
Hoist Spar, Flex	4	JA	NEJ
Borgo	4	JA	NEJ
Collector Finance & Law	3,95	JA	NEJ
Coop	3,85	JA	NEJ
Avida Finans	3,85	JA	NEJ
Lantmännen Finans AB e-kapitalkonto, medlem	3,85	JA	JA
BROCC Finance	3,8	JA	NEJ
Landshypotek, sparkonto jord- och skog	3,8	JA	JA
Vara Lagerhus	3,8	NEJ	JA
Svea Bank, privat	3,75	JA	NEJ
Svenska Foder tillväxtkonto	3,75	NEJ	JA
SBAB	3,75	JA	NEJ
Volvofinans Bank	3,75	JA	NEJ
Lunar	3,75	JA	NEJ
Froda Sparkonto Flex	3,7	JA	NEJ
SevenDay Finans, sparkonto	3,7	JA	NEJ
Lantmännen Finans AB e-kapitalkonto, EJ medlem	3,7	JA	NEJ
Skandiabanken	3,65	JA	NEJ
KLF, avräkningskonto	3,65	NEJ	JA
Klarna	3,6	JA	NEJ
Marginalen Bank sparkontot	3,6	JA	NEJ
Qliro	3,4	JA	NEJ
IKANO Bank	3,25	JA	NEJ
ICA Banken	2,7	JA	NEJ
Danske Bank	2,45	JA	NEJ
Nordea, sparkonto företag	2,15	JA	NEJ
Länsförsäkringar placeringskonto lantbruk	2,05	JA	NEJ
Swedbank placeringskonto företag	2,05	JA	NEJ
SEB Enkla sparkontot företag	2	JA	NEJ
BlueStep Finans AB, Flex	0,45*	JA	NEJ
TF Bank	0,25	JA	NEJ
Handelsbanken E-Kapitalkonto	0**	JA	NEJ

* 3,25% ränta om saldot är över 20 000 kr
** 2,15% ränta om saldot är över 50 000 kr

Får- och lamm: Slakten minskar med 0,1 procent

Under förra året minskade den svenska får- och lammslakten med 0,1 procent. Nedgången börjar mattas av efter flera år med sjunkande volymer.

2023 minskade slakten till 228 488 djur som slaktats på slakteri och godkänts för livsmedel, vilket är en minskning på 0,1 procent jämfört med föregående år.

Under fjärde kvartal minskade slakten med 3,8 procent jämfört med samma period 2022.

STÖRST I ÖSTRA SVERIGE

Det ohotat största slakteriet för får- och lamm är HKScan i Linköping. Men marknadsandelen har minskat något under de senaste åren, numer ligger den på 36 procent av den svenska produktionen. KLS har på sina två slak-

terier i Kalmar och Hörby en gemensam marknadsandel på 19 procent.

Gotländska Protos har en marknadsandel på 13 procent.

De fyra största slakterierna har 68 procent av den svenska lammslakten, resterande volym är jämnt fördelad mellan ett stort antal slakterier.

HKSCAN MINSKAR

HKScan i Linköping minskade under 2023 sin slakt med 9 procent till 82 992 får- och lamm.

KLS ökar slakten med 10 procent på sina anläggningar i Kalmar och Hörby till totalt 42 453 får- och lamm.

Protos ökar slakten med 7 procent till 30 261 får- och lamm.

ERIK BRINK
erik@ja.se · 070-600 45 48

MARKNAD

Storboskap: Slakten ökar med 2,4 procent

Ökningen för slakten av storboskap i Sverige som började under 2022 fortsatte även under 2023.

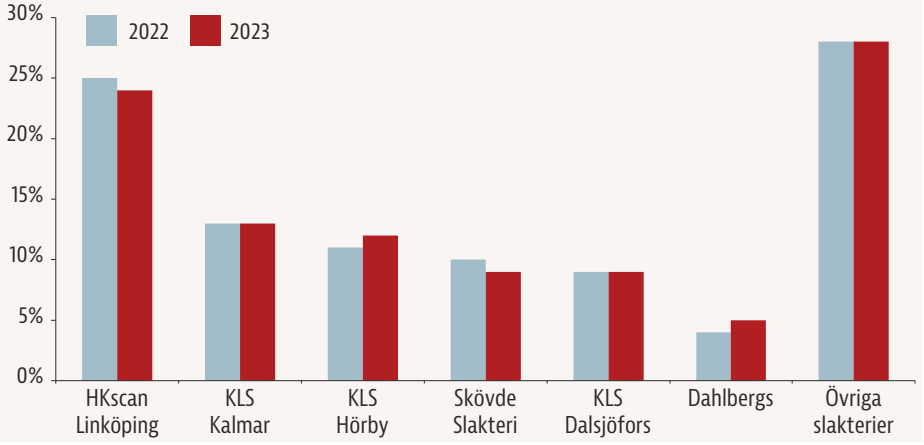
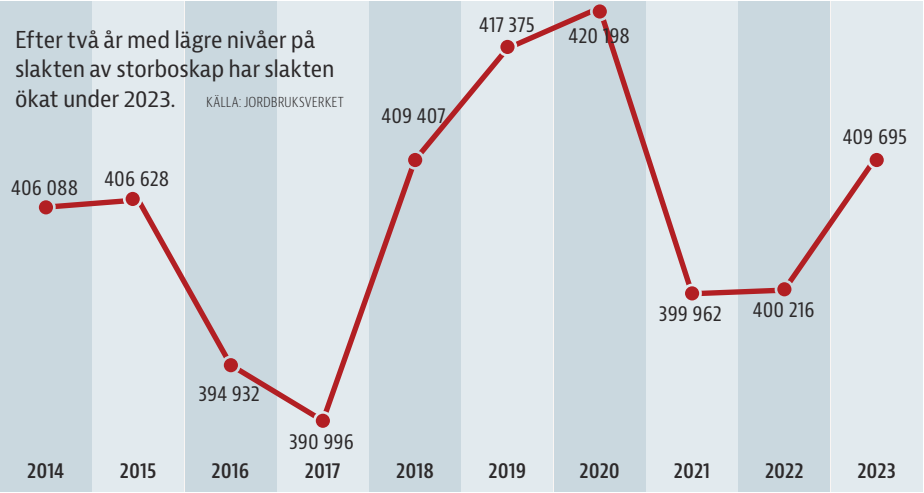
Under 2023 slaktades det 409 695 storboskap på de svenska slakterierna. Det är en ökning på 2,4 procent jämfört med föregående år och den högsta slaktnivån sedan 2020 då det slaktades 420 198 djur.

Under fjärde kvartalet bröts ökningstakten med en nedgång i slakten. Då blev slakten 109 434 storboskap vilket är en minskning på 1,1 procent jämfört med samma period 2022.

HKSCAN MINSKAR
Statistiken från Jordbruksverket anger hur många djur som slaktas på respektive slakteri, inte vems djur som slaktas. Slaktföretagen utför en del legoslakt åt varandra.

I Sveriges största nötslakteri, HKScan i Linköping, minskar slakten av storboskap med 3 procent under 2023 till 97 327 djur. Den lägsta slaktvolymen i Linköping sedan 2019.

KLS ÖKAR
KLS slaktvolym för storboskap ökade under 2023. I Kalmar ökar slakten med 6 procent till 54 678 djur. I Hörby ökar slakten med 11 procent till 49 956 djur. I

Dalsjöfors ökar slakten med 2 procent till 35 543 djur. Totalt slaktade KLS 140 177 storboskap i sina tre slakterier vilket är en ökning på 7 procent.

FÄRRE SEMINERINGAR
Enligt Jordbruksverkets månadsrapport "Lägesrapport om mark-

nadsläget i jordbrukssektorn" så låg semineringarna av mjölkkor på en högre nivå under sommaren 2023 jämfört med 2022. Under hösten har semineringarna gått ner och har legat under 2022 års nivå. Totalt för januari-november 2023 ligger semineringarna 1,5 procent lägre än 2022. Enligt

Jordbruksverkets uppskattning kommer omkring 60 procent av svenskt nötkött från mjölkkor eller deras avkomor, vilket innebär färre djur till slakt om ett par-tre år.

ERIK BRINK
erik@ja.se · 070-600 45 48

Lantbrukets framtid i närtid

I SLUTET AV JANUARI TRÄFFADES intressenter för livsmedelskedjan i Bryssel för att inleda den strategiska dialogen om lantbrukets framtid. Vad kommer att krävas för en uthållig och hållbar livsmedelsproduktion över tid? Det är temat för dialogen, som bland annat ska utgöra grund för kommande CAP. En fundering jag har är; hur uthållig och hållbar är en ålderspensionär?

VAR TREDJE LANTBRUKARE ÄR ÖVER 65 år och andelen är ökande. En viktig aspekt som jag hoppas man tar med i diskussionerna är hur man i framtiden attraherar unga till lantbruket. Om vi inte lyckas med det så har vi bekymmer att nå de kommande målsättningarna. Planering och framförhållning är nyckelord inom allt företagande och en viktig del är att ramarna är givna. Att redan nu påbörja diskussioner kring ekonomiska aspekter för livsmedelsproduktion i framtiden, när hänsyn till miljö- och klimatfrågor kommer vägas in på ett mer regulatoriskt sätt än vi troligtvis tidigare sett, är nödvändigt. Ny teknik som ligger i framkant är lantbrukare vana vid, men hur ska forskning och utveckling finansieras för att utvecklingen ska gå att räkna hem när antalet lantbruksföretag är i minskande? Men återigen, det behövs fler ungdomar som attraheras av lantbruket. Det gäller det praktiska, men inte minst för rådgivning och forskning för att säkra hela den svenska livsmedelskedjan.

GLÄDJANDE NOG HAR INTRESSET FÖR att söka till naturbruksskolorna ökat de senaste åren, men samtidigt skedde förra året en dramatisk nedgång av sökande till bland annat

ROLF ÅTTINGSBERG
Handelsbanken

HÅLLBARHET HAR TRE DIMENSIONER; EKONOMISK, social och miljömässig. Nyligen träffade jag en företagsledare inom lantbruket som lyfte vikten av den sociala hållbarheten i vardagen. För att öka trivsel och minska risken för både skador och tapp av personal hade hon en tydlig plan. Regelbunden träning på arbetstid och övningar i teambuilding. Den prestationscoach som företagsledaren själv bollade tankar med erbjöds även till personalen. En modern arbetsplats med en ledare som förstår vikten av att bygga ett starkt lag tillsammans. Låt oss alla som har möjlighet att skapa en positiv bild av lantbruket i framtiden fundera på, vad är min roll och hur kan jag påverka?

lantmästarprogrammet och agrar ekonomi vid SLU. Utmaningen för många branscher är att vinna talangjakten och få möjlighet att rekrytera de bästa medarbetarna med rätt inställning. Vi får hoppas att de framtida förutsättningarna för lantbruket, som nu ska tas fram, bidrar till att branschen upplevs som en framtidsbransch som lockar unga.

NOTERINGAR	Samtliga priser exkl. moms.			
	V.5	Kort	V.5	Enhet
	2024	trend	2023	
VETE				
Brödvete FOB Sverige, EU	258.80	↓	325.30	SEK/dt
Fodervete fritt gård England,	17.98	↓	21.60	GBP/dt
Fodervete Skåne, Lantmännen	195.00	→	286.00	SEK/dt
Kvarnvete FOB Frankrike,	21.93	↓	29.06	EURO/dt
Kvarnvete fritt gård England,	24.99	↑	28.20	GBP/dt
Kvarnvete Skåne, Lantmännen	232.00	→	304.00	SEK/dt
HAVRE				
Grynhavre Väst, Lantmännen	327.00	→	277.00	SEK/dt
RÅG				
Kvarnråg Öst, Lantmännen	206.00	→	256.00	SEK/dt
KORN				
Malkorn Väst, Lantmännen	297.00	↓	284.00	SEK/dt
OLJEVÄXTER				
Oljeväxter, Lantmännen	459.80	↓	591.80	SEK/dt
GRIS				
Slaktgris, HKScan Agri	19.90	→	20.65	SEK/kg
Slaktgris, Danish Crown	11.80	→	11.10	DKK/kg
Slaktgris, KLS	23.75	→	23.45	SEK/kg
Smågris, HKScan Agri	740.00	→	670.00	SEK/gris
Smågris, Danish Crown	451.00	→	399.00	DKK/gris
NÖT				
Ungnöt O, Scan	3675.00	→	3675.00	öre/kg
Ungnöt O, KLS	4350.00	→	4350.00	öre/kg
Ungnöt R, KLS	4475.00	→	4475.00	öre/kg
Ungnöt R, Scan	3850.00	→	3850.00	öre/kg
Ungtjur & kviga O, Danish Crown	21.15	→	21.15	DKK/kg
Ungtjur & kviga R, Danish Crown	22.80	→	22.80	DKK/kg
LAMM				
Lamm O, Scan	5827.00	→	6177.00	öre/kg
Lamm O, KLS	6700.00	→	6000.00	öre/kg
VALUTOR				
Danska kronor, Riksbanken	1.53	→	1.52	SEK/DKK
Engelska pund, Riksbanken	13.36	→	12.74	SEK
Euro, Riksbanken	11.43	→	11.34	SEK/EURO
Norska kronor, Riksbanken	1.00	→	1.02	SEK/NOK
USA-dollar, Riksbanken	10.26	↑	8.66	SEK/USD
RÄNTOR				
Statsfix 5 år, Riksbanken	2.21	↓	2.15	%
Stibor 1 mån, Riksbanken	4.03	↑	2.94	%
EL				
El spotpris, Nordpool	0.44	↑	1.57	SEK/kWh
DRIVMEDEL				
Diesel, OKQ8	15.07	↑	18.53	SEK/l
Etanol E85, OKQ8	13.79	↑	16.09	SEK/l
ELDNINGSSOLJA				
Eldningsolja, OKQ8	14768.00	↑	14688.00	SEK/m³

På www.ja.se/marknad finner du fler noteringar, diagram och källhänvisningar för ovan redovisade noteringar.

Knivar & Slagor

- Pressar
- Betesputs
- Mixervagnar
- Snittvagnar
- Slätterkrossar

Alega Teknik
www.alegateknik.se • Tel 044-22 99 90

Tillägg för ökad hållbarhet på gård

Alla kontrakterade nöt- och grisleverantörer hos HKScan Sverige får nu ett hållbarhetstillägg per kilo slaktad vikt. I gengäld ska de jobba för att öka den gröna omställningen.

FOTO: HKSCAN

Hållbarhetsersättningen har sin grund i projektet Gårdsinitiativet som HKScan har jobbat med under ett antal år. Där har man på olika sätt arbetat med gårdar som legat långt fram i sitt hållbarhetstänk.

– Vi ser att det går att komma långt. Men samtidigt så ser vi att vi behöver hjälpa till med ett ekonomiskt incitament för att få till själva förflyttningen mot en mer hållbar omställning, säger Magnus Lindholm, inköpsdirektör för djur hos HKScan Sverige, till Jordbruksaktuellt.

Under det första året kommer 75 miljoner kronor att delas ut till kontrakterade leverantörer av gris och nöt enligt följande tillägg:

■ Slaktnöt: en krona per kilo.

■ Gris (integrerad besättning): 50 öre per kilo.

Gris (slaktgrisuppfödare):

– Vi känner att vi behöver investera i våra lantbrukare och leverantörer så att man verkligen börjar att förflytta sina gårdar mot att bli mer hållbara, säger Magnus Lindholm, om deras nya hållbarhetsersättning som lanserades 22 januari.

50 öre per kilo, varav slaktgrisuppfödaren ska betala ett hållbarhetstillägg till sin smågrisleverantör på 20 kronor per djur.

Vad krävs av gårdarna för att få ta del av hållbarhetstillägget?

– För att få behålla tillägget över tid, så ska man genomföra ett antal aktiviteter inom följande områden; klimat, biologisk mångfald och djurvelfärd. Vi har lagt aktiviteterna på en rimlig nivå i första steget. Det ska vara så lite administration som

FOTO: EMMA SONESSON

För att få ta del av hållbarhetsersättningen kommer det vara en del grejer som leverantörerna ska göra. En aktivitet inom området djurvelfärd är att HKScan vill att leverantörerna ska vara med i Smittsäkrad besättning.

– Det är någonting som väldigt många redan är med i, säger Magnus Lindholm, inköpsdirektör för djur hos HKScan Sverige.

möjligt för lantbrukaren. Och det ska inte vara alltför svårt att genomföra det här aktiviteterna, det är vår målsättning, säger Magnus. Exakt vilka aktivi-

teterna är har kommunicerats ut till berörda djurägare, och är inget som Magnus vill berätta för Jordbruksaktuellt. Men en grundläggande aktivitet är att lägga in gårdens data i verktyget Agrosfär, för att få fram gårdens klimatavtryck, och sedan dela det med HKScan, som är en av delägarna i Agronod som tagit fram Agrosfär.

– Det är ett enkelt program att jobba i. Man behöver inte gå in på flera ställen, utan man matar in information på ett ställe och får fram en jättefin bild med diagram på sitt avtryck och lite andra saker. Det är ett väldigt proffsigt system, säger Magnus.

Att använda systemet kostar inget för HKScans leverantörer.

– Ett antal av våra gårdar som varit med i Gårdsinitiativet har varit testgårdar i Agrosfär. Det är egentligen byggt för nöt. Men man håller på att bygga upp det även för gris.

När man får veta sitt klimatavtryck kan man jämföra sig med andra och analysera och se hur man kan förbättra avtrycket.

– Vi har två rådgivningsbolag, Växa och Hushållningssällskapet, som också är delägare i Agronod. De kommer kunna hjälpa leverantörerna att jobba framåt, säger Magnus.

Inom området djurvelfärd sammanfattar han insatserna så här:

– Det finns vissa saker som många leverantörer redan har gjort. Och då säger vi att det är bra om

FAKTA

Agronod

Vad: Agronod är en plattform för delning av lantbruksdata. Äger verktyget Agrosfär, läs mer nedan.

Ägare: Lantmännen, Växa, LRF, Hushållningssällskapet, Arla Sverige och HKScan Sverige.

Agrosfär

Vad: Ett automatiserat klimatberäkningsverktyg. Beräkning finns för både hela gården eller bara vissa produktionsgrenar – växtodling, mjölk och nötkött. Snart ingår även gris som djurslag.

Hur: Klimatberäkningarna baseras på en modell som har utvecklats i linje med den senaste vetenskapen och i samarbete med ledande experter, forskare och rådgivare.

Läs mer här: <https://q.ja.se/PPQTM>

Finansiering: Är finansierat genom ett EIP-projekt.

KÄLLA: AGRONOD.COM

alla gör det. Ett exempel är Smittsäkrad besättning. Där är till exempel alla våra smågrisleverantörer redan med i dag. Så det handlar om att göra saker för att höja nivån.

Bedömer ni att det finns möjlighet att få tillbaka pengarna i den här satsningen via era kunder?

– Det här är någonting som våra kunder och konsumenter efterfrågar, att man får ett hållbarare lantbruk. Vår förhoppning är att om vi investerar pengar i det här så kommer vi över tid kunna flytta fram det i värdekedjan, det vill säga både till kund och konsument.

Ska det här utvecklas till något större längre fram?

– Nu har vi precis lanserat det här, man får väl se lite hur det här mottas och vilka

reaktioner vi får. Behöver vi bidra med ännu mer pengar för att fortsätta finansiera den här omställningen så får vi se hur vi ska hantera det och i så fall addera ytterligare aktiviteter. Men nu tar vi det här första steget först. Sedan får vi utvärdera det och se om det eventuellt blir något andra steg.

SAM-ansökan 2024

Ansök om jordbrukarstöd under perioden 8 februari till 11 april.

Du söker stöden i vår e-tjänst SAM Internet.

Läs mer på

[Jordbruksverket.se/sokajordbrukarstod](https://jordbruksverket.se/sokajordbrukarstod)

**TA TRAKTORN TILL VÅRT NYA
KONTOR I UPPSALA,
VÄLKOMNA!**

"Vi måste vara förberedda"

Det finns en efterfrågan på svenskt nötkött och ett högt avräkningspris. Men ändå ökar inte produktionen...vad kan det bero på?

Det var något som diskuterades under Gård & Djurhälsans årliga digitala nötköttseminarium i slutet av januari. Gustaf Kihlin har dikor utanför Västerås och var en av dem som deltog.

– Vi ligger ju på ett förhållandevis högt avräkningspris men det är också balanserat av rätt så höga produktionskostnader. Är man intresserad och vill hålla på så finns det utrymme och möjlighet. Men det kräver väldigt mycket, sa han.

Gustaf tycker det är viktigt med regler och framförallt den svenska djurvälferden. Men höga krav betyder också stora insatser.

– Det gör att det ibland kan vara trögjobbat om man inte har det här riktiga drivet och intresset. Vi får hoppas att både vi som verkar i näringen växer, och att det kommer in fler nya som verkligen vill hålla på. Att värna om vår inhemska produktion är oerhört viktigt i oroliga tider. Vi vet inte hur länge det finns importmat att tillgå, sa han.

MÅSTE ÖKA IGEN

Viktor Pålsson är inköpschef för nötkött på KLS och deltog också i samtalet.

– Det är naturligtvis viktigt för oss att det är en stabil och hög produktion av nötkött i Sverige med tanke på att efterfrågan på svenskt nötkött är stor. Vi ser ju såklart att det kommer att bli tufft om nötköttsproduktionen minskar mer, även för oss som företag. Vi är beroende av att nötköttsproduktionen verkligen börjar öka igen. Sedan kan man säga att det säkert är många faktorer som påverkar att det har minskat, sa han.

Viktor nämner torka, höga priser på insatsvaror och höga räntor som faktorer som sannolikt påverkat en del satsningar på nybyggnationer och generationsskiften.

Hur går diskussionerna på gårdarna? Den frågan ställde moderator Theres Strand till Anett Seeman som jobbar som produktionsrådgivare nötkött på Gård & Djurhälsan.

– Just nu ska vi inte sticka under stol med att det är tuffa tider och det har varit

Gård & Djurhälsans nötköttseminarium 2024 hade tema Starkare tillsammans, och det var något som genomsyrade hela dagen och även det panelsamtal som ägde rum. Från vänster syns Theres Strand från Gård & Djurhälsan, Gustaf Kihlin dikouppfödare, Viktor Pålsson inköpschef för nötkött på KLS och Anett Seeman från Gård & Djurhälsan. Skymd bakom Anett sitter veterinär Thomas Manske.

FOTO: GÅRD & DJURHÄLSAN

så flera år på rad. Samtidigt kikar jag ibland på antalet födda kalvar och det har inte minskat på samma sätt som antalet kor. Jag tror att "vi" har blivit bättre på att hålla rätt djur. I takt med att saker och ting blir dyrare så kan vi inte ha de improduktiva djuren på plats. Det kanske är de djuren som minskar, sa hon och konstaterade att lust, drivkraft och ekonomiska förutsättningar är det som behövs för att nötköttsproduktionen ska öka.

SVAGT INTRESSE

Veterinären Thomas Manske på Boehringer Ingelheim frågade sig vad är det som ska driva ungdomarna in i nötköttsproduktionen och drog kopplingar till veterinärvärlden, där det har blivit mindre attraktivt för den yngre generationen att söka sig ut i klinisk verksamhet.

– Vem är intresserad

av att vi ska ha en produktion? Är det vi som håller på, är det organisationen, är det konsumenten eller är det politiken? Ibland upplever jag att det kanske finns lite för svagt intresse från politiken att värna den inhemska produktionen för att ha en stabil, egen produktion att föda våra människor med. Då behöver det kanske till både enklare regler och bättre ekonomiska förutsättningar, sa Gustaf och fortsatte:

– Jag är inte mycket för riktade komplicerade stöd. Men kanske ett generellt högre stöd för att värna om nystart, ökning och bibehållande av produktion, inte bara inom nötkött. Men med dikor blir det väldigt stötvis med intäkterna, då måste det finnas mer signaler från politiken att man verkligen vill ha den här produktionen. Hur kan man stödja så

det blir enkelt, lönsamt och roligt för dem som håller på?

Viktor menar att det är jättetufft för unga i dag.

– Det är kapitalkrävande och i takt med att insatserna har blivit högre och även avräkningspriserna har höjts så har den här kapitalbindande delen blivit mycket tyngre. Och i ett övertagande, oavsett om det är inom eller utom familjen, så är det ofta stora värden. Det är utmanande att starta upp som ung företagare. Där hade jag önskat att det fanns mer stöttning, just kapitalmässigt för unga som vill börja med nötköttsproduktion, sa Viktor.

Han berättar att han brukar rekommendera framförallt de som är unga, men även andra att ta hjälp av rådgivning.

– Även om man är duktig och gör mycket rätt så finns det alltid potential till att bli ännu bättre.

RUSTA FÖR FRAMTIDEN

Theres frågade panelen om de har någon tanke om framtiden.

– Vi har en marknad som vill ha det vi producerar. Vi behöver en inhemska livsmedelsproduktion och känslan är att den kommer högre och högre upp på agendan. Så jag ser positivt på framtiden, sa Viktor.

– Jämligare än 2023 kan det väl inte bli, skrattade Gustaf och fortsatte:

– Men det kan det naturligtvis. Så det gäller att rusta för framtiden. 2018 ligger fortfarande kvar i ryggmärgen som ett djävulusiskt år. Vi måste vara laddade med nätverk runtomkring oss både vad gäller foder, halm och personlig stöttning. Att hålla i de slantarna man har och se till att det finns utrymme för svängningar, för svängningar kommer. Nu ska vi väl absolut hoppas att de blir aningen mer

nyanserade, men vi måste vara förberedda.

Viktor håller med om att det är viktigt att ta lärdom av de tuffa åren som varit och vara mer förberedd på fortsatta utmaningar.

– Någon form av företagsstabilitet tror jag är bra. Kanske våga buffra lite när det går bra för att ha när det är lite sämre perioder. Vi behöver vänja oss vid att det svänger. Sedan ska vi som företag som jobbar runt nötköttsproduktionen försöka vara så stabila som möjligt hela tiden, så att där finns en stabilitet i avsättning och pris, sa han.

CAROLINA WAHLBERG
carolina@ja.se

Erbjudanden från Axima

NEW HOLLAND

BOKA DEMOKÖRNING! NEW HOLLAND T7.300 AC NEXT GENERATION MED PLM INTELLIGENCE™ KONTAKTA DIN SÄLJARE FÖR PRIS OCH DEMOKÖRNING

Helt nyutvecklad traktor med låg vikt och klassledande effekt. Ny hytt och möjlighet till större hjulutrustning. Stort fokus på förbättrade komponenter, ergonomi och förarkomfort. En mängd nya funktioner och automatiseringar såsom 12" touchskärm integrerad i SideWinder Ultra armstödet.

5-ÅRIG MASKINSKADEFÖRSÄKRING INGÅR

Specialpris
på demo-
traktorer

NEW HOLLAND

SPECIALPRIS NEW HOLLAND T7.315 HD NEXT GENERATION MED PLM INTELLIGENCE™ KONTAKTA DIN SÄLJARE FÖR PRIS

Nya New Holland T7.315 HD är efterlängtat med sina nyheter - bland annat förbättrad förarkomfort, ny hytt med större volym och mer glaslytor, fler förvaringsutrymmen, ett helt nytt armstöd och helt ny skärm.

GÄLLER DEMOTRAKTORER.
5-ÅRIG MASKINSKADEFÖRSÄKRING INGÅR

Vid köp av tröska före 31/3 2024 bjuder Axima på en rabattcheck på 50 000:-
Rabattchecken kan nyttjas mot service eller reservdelar.

NEW HOLLAND

AXIMAPRIS NEW HOLLAND TC4.90 RS SMARTSIEVE 4-SKAKARE 1 845 000:-

Motor: FPT 175 hk, Stage V
Hjulutrustning: 800/65R32, 405/70R20
Spannmålstank: 5000L / tömningskap.: 72 lit/sek
Tröskverk: Cylinderdiameter 600 mm samt RS-cylinder, Opti-fan rensfläkt, elektriskt. ställbara över- och undersåll, Bosspridare. Skärbord: 15 fot High Capacity med ControlFloat™ markföljningssystem

GÄLLER ENDAST BESTÄLLDA LAGERTRÖSKOR. 5-ÅRIG MASKINSKADEFÖRSÄKRING, BRANDSLÄCKSUTRUSTNING.

NEW HOLLAND

AXIMAPRIS NEW HOLLAND TC5.90 RS 5-SKAKARE 2 095 000:-

Motor: FPT 259 hk, Stage V. Hjulutrustning: 800/65R800, 405/70R20. Spannmålstank: 6400L, tömningskap.: 72 lit/sek. Tröskverk: Cylinderdiameter 600 mm samt RS-cylinder, Opti-fan rensfläkt, elektriskt. ställbara över- och undersåll, Bosspridare. Skärbord: 18 fot VariFeed, hydraulisk justering av knivposition 57,5 cm. Skärbordsautomatik: Autofloat™ markföljningssystem

GÄLLER ENDAST BESTÄLLDA LAGERTRÖSKOR. 5-ÅRIG MASKINSKADEFÖRSÄKRING, BRANDSLÄCKSUTRUSTNING OCH BORDVAGN INGÅR I PRISET

Investera i premiumkvalitet!

Vi har flera kärror i lager.
Kontakta oss för bästa pris.

EXTRA!
PRO BODY kan
fås med riktigt
höga hjul
710/60R34

NYHET! KRAMPE PRO BODY 760 SPANNMÅLSKÄRRA KONTAKTA DIN SÄLJARE

Hjulutrustning: 710/50R30,5. Fjädrad dragstång, 50-km godkänd med kombibromsar. Laskkapacitet: 24 ton. Boogiekapacitet: 32 ton. Hardoxflak med kombiläm. Volym: 34,3 m3 / med förhöjning 40 m3. Drag: K80.

GÄLLER LAGEREX

AXIMAPRIS KRAMPE BB540 CARRIER SPANNMÅLSKÄRRA 475 000:-

Hjulutrustning: 710/45R-22,5. Kombibromsar: hydraul- & luftbromsar. Max volym 23,7m3. TIPS! Köp till hyalisk Flip-Top pressening. NU: 31.900:- inkl montering

GÄLLER LAGEREX

AXIMAPRIS KRAMPE SK500 DUMPERKÄRRA 529 000:-

Hjulutrustning: 600/50R22,5. Fjädrad dragstång, 50-km godkänd med kombibromsar. Teknisk lastförmåga: 20 ton. Boggiekapacitet: 24 ton. Hardoxflak med kombiläm. Volym: 11,2 m3. K80.

GÄLLER LAGEREX

AXIMAPRIS KRAMPE SK600 DUMPERKÄRRA 599 000:-

Hjulutrustning: 710/50R26,5. Fjädrad dragstång, 50-km godkänd med kombibromsar. Teknisk lastförmåga: 22 ton. Boggiekapacitet: 32 ton. Hardoxflak med kombiläm. Volym: 13,3 m3. K80.

GÄLLER LAGEREX

Lastmaskiner i lager!

Gäller New Holland W130 och W110.
Kontakta oss för bästa pris.

LAGERMASKIN NEW HOLLAND W130 LASTMASKIN

6-cylindrig motor med 5-steps powershift transmission, 13-tonsklassen, hydraulflöde 169L/min. Finns som lantbruk- och entreprenadmodell med Z-länk eller Tool carrier.

GÄLLER ENDAST LAGERMASKINER.
5-ÅRIG MASKINSKADEFÖRSÄKRING INGÅR

NEW HOLLAND

LAGERMASKIN NEW HOLLAND W110 LASTMASKIN

4-cylindrig motor med 4-steps powershift transmission, 11-tonsklassen, hydraulflöde 134 L/min. Finns som lantbruk- och entreprenadmodell med Z-länk eller Tool carrier.

GÄLLER ENDAST LAGERMASKINER.
5-ÅRIG MASKINSKADEFÖRSÄKRING INGÅR

Räntekampanj på New Holland plogar!

Rörlig ränta för närvarande 2,99%. Sedvanlig kreditprövning gäller och skall vara godkänd före 31/3 2024. Kontakta oss för mer information och villkor.

RÄNTEKAMPAJ! NEW HOLLAND PLOGAR från 152 000:-

Över 165 års erfarenhet av plogtillverkning i det smäländska samhället Överum. Vi har modeller för alla traktorklasser:
PL - traktoreffekt upp till 120 hk
PM - traktoreffekt upp till 180 hk
PH - traktoreffekt upp till 220 hk
PX - traktoreffekt upp till 360 hk
Ny plogkropp gör succé! XLD/XSD vändskiva = speciellt anpassad för svenska jordtyper.

NEW HOLLAND

TILLGÄNGLIGA PLOGAR
PL 3875H-AX PMV 4875H-XLD
PM 4975H-XLD PH 4975H-XSD
PM 4975H-XSD, galler PHV 5875H-XSD, galler

Vi har även delburna plogar, 6-, 7- och 8-skär i lager.

KONTAKTA OSS FÖR BÄSTA PRIS PÅ VÅRA LAGERPLOGAR

Björnhult | Erikstad | Flen | Floby | Färjestaden | Gamleby | Grästorp | Jönköping | Kalmar | Karlstad | Kisa | Kumla
Kungälv | Lidköping | Linköping | Motala | Munkedal | Norrköping | Skövde | Säffle | Veddige | Vetlanda | Vimmerby
I samarbete med Anders Anderssons Maskin AB Värnamo | RC-Maskiner Tranås | Sunne Bil & Maskin AB

Facebook · Instagram · YouTube @aximaab | www.axima.se

ALLA PRISER PÅ DENNA SIDA ÄR EKKLUSIVE MOMS OCH GÄLLER ENDAST BESTÄLLDA LAGERMASKINER. RESERVATION FÖR MELLANFÖRSÄLJNING SAMT TRYCKFEL.
VISSA PRODUKTVARIATIONER KAN FÖREKOMMA MELLAN ANLÄGGNINGARNA. MASKINERNA PÅ BILDERNA KAN VARA EXTRAUTRUSTADE.

Blir man någonsin fullärd?

JAG HAR PRECIS BÖRJAT min åttonde termin på husdjursagronomprogrammet, om ett år har jag börjat skriva på mitt examensarbete. Det var med både skräck och höga förväntningar som jag sökte in till ett femårigt program. Fem år kändes som en evighet och det är inte förrän nu som jag inser att tiden bara flugit förbi.

I början funderade jag, säkert likt många andra, på vad jag gett mig in på. Men allt eftersom tiden gick och för varje kurs jag läste blev allt bara roligare och roligare. Inte kunde jag tro att det skulle vara så roligt att räkna bidragskalkyler och lära mig om lantbrukets framtida utmaningar. Jag känner verkligen att jag hittat rätt och det är en känsla som jag hoppas alla studenter någon gång får uppleva.

VÄLDIGT MÅNGA STUDENTER kan nog känna igen sig i den stress som finns över att man ska vara fullärd när man tar examen, oberoende av vad man studerar. Tiden man får som student är enligt många den roligaste tiden i livet, en tid som kanske en del inser att de tagit för givet. Det var först efter fem terminer som jag insåg hur fort tiden går, sakta men säkert började nedräkningen mot examen och jag började fundera på ifall jag var en av de som tagit studietiden för givet. Jag har gjort mitt bästa för att greppa tag i de möjligheter jag blivit erbjuden, men ändå

känns det ibland som att jag inte gjort tillräckligt för att lära mig mer.

EN KÄNSLA AV STRESS började gro. Jag insåg att det fanns så mycket kopplat till min utbildning jag vill hinna uppleva innan examen. Lantbrukare att besöka, personer att träffa och kurser att läsa. Framförallt bör-

jade jag fundera väldigt mycket på vad jag vill göra efter examen. Vad vill egentligen jag som agronom göra när jag blir stor?

Vid flera tillfällen under min studietid har jag drabbats av dåligt självförtroende. Men så plötsligt står jag och diskuterar fördelarna med förlängt kalvningsintervall tillsammans med äldre kursare mellan två

föreläsningar. Och plötsligt kan jag diskutera ventilationens påverkan på stallmiljön med en husdjursagronom jag träffat på sommarjobbet. Det är då jag inser vad mycket jag egentligen kan och att jag också förtjänar en klapp på axeln. Det är lätt att tvivla på sig själv och ifall man lärt sig tillräckligt, men om det är något som verkligen är sant så är det att ju mer man lär sig, desto mer inser man att man ännu inte kan.

VI STUDENTER FÅR ofta höra att det inom de närmsta åren är många väldigt duktiga agronomer som kommer gå i pension och att det finns risk för ett stort kunskapsglapp. Det kommer bli svårt att fylla skor från personer som ägnat hela sitt arbetsliv åt branschen, som jobbat med detta långt innan jag föddes. Det kommer bli en utmaning, men det är en utmaning jag i framtiden skulle vilja ta mig an.

OM DET ÄR NÅGOT JAG lärt mig under min utbildning så är det att man kommer fortsätta lära sig nya saker så länge man lever. Det är omöjligt att vara en fullärd agronom när man tar examen, det är först ute i arbetslivet som utbildningen mot att bli en riktigt duktig agronom börjar.

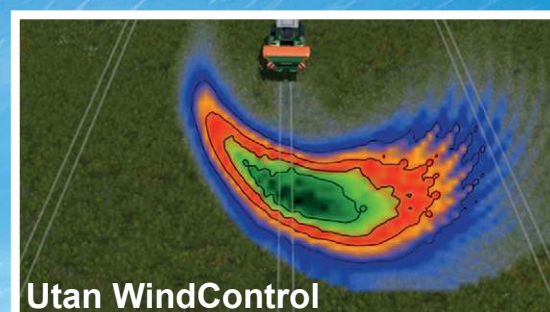
CECILIA OLSON
Husdjursagronomstudent

AMAZONE

WindControl - vinn över vinden

Amazone WindControl säkerställer en optimal sidodistribution även vid korsvindar

Följ oss på @sodhaak

046-25 92 00 • www.sodhaaklantbruk.se

Takrenoveringar för generationer
Snabbt – Gediget – Tryggt

JUST NU VINTERKAMPANJ

Grafitgrå klickfalsad plåt på gård i Uppsala

Tegelröd tegelimitation, Luja Elite på gård i Helsingborg

Vi är ledande på renoveringar av lantbrukstak i Norden, har en kraftig maskinpark för effektivt arbete på både stora och mindre projekt samt är utbildade för eternittak.

Dag 1

Dag 3

Dag 6

VARFÖR TIOTAK?

- Tar hand om hela projektet
- 50 års teknisk och 25 års kosmetisk garanti på plåten
- Dubbel luftspalt med underlagsduk för ett torrt och friskt tak
- Antimögelbehandlat virke
- Kingi en unik farmarskruv

KONTAKTA OSS SÅ PRATAR VI TAK

Södra Sverige
Kenneth Österberg
0723-931 007
kenneth.osterberg@tiotak.se

Mellansverige
Andreas Lorentzson Paulson
0723-931 901
andreas.lorentzson@tiotak.se

Ett gäng medlemmar som samlats för en afterwork med Mellanskog i Örebro. Mellanskog är en förening som ägs av 28 000 skogsägare i Mellansverige, vilket motsvarar ungefär var tredje skogsägare i området. Föreningen närmar sig en omsättning på 5 miljarder kronor och har som uppdrag att främja starkare och bättre skogsägande genom samarbete.

FOTO: AUSRINE ÖHRSTRÖM

Nulägescheck med Mellanskog

Den 30 januari höll Mellanskog en afterwork i Örebro för sina medlemmar. Mellanskogs vd, Fredrik Munter, var på plats och berättade vad som är aktuellt inom Mellanskog och om de rättsliga processer som skogsägarföreningen just nu driver. Dessutom berättade Fredrik om vilken analys Mellanskog gör av virkesmarknaden.

– Det finns ovanligt mycket att glädja sig åt. Men det finns också ovanligt mycket att oroa sig för. Just nu så påverkas vår verksamhet mycket av framför allt artskydd, men även en del andra EU-rättsliga faktorer, säger Fredrik Munter.

Artskyddsförordningen påverkar verksamheten genom att skogsägare kan möta restriktioner och processer vid ansökningar om avverkning på grund av förekomst av skyddade arter. Detta skapar oklarheter och kräver resurser för att navigera.

– Det största problemet med allt det här, och det som är riktigt dåligt för hela samhället, är att höga naturvärden blir något som är eller riskerar att bli dåligt för skogsägare. Vi har också en utveckling där allt fler skogsägare hamnar i domstol av olika anledningar.

STÖRRE ANSVAR PÅ SKOGSÄGAREN

Enligt Fredrik råder i dag en väldigt stor oklarhet kring

Fredrik Munter har varit Mellanskogs vd sedan 2019. Enligt honom har skogsindustrin i Sverige jättebra förutsättningar. Men det råder en väldigt stor oklarhet kring många frågor som rör skogsägandet.

FOTO: AUSRINE ÖHRSTRÖM

många frågor i skogsägandet. Särskilt vid arbete nära de arter som omfattas av artskyddsförordningen. Det råder även oklarheter kring rätten till ersättning och hur skogsägare kan förvänta sig att hantera dessa ärenden. En tydlig trend är att allt större ansvar läggs på enskilda skogsägare, genom ökade krav på deras kunskap.

– Myndigheterna förväntar sig att skogsägarna själva tar ansvar och kostnader för att identifiera och utreda naturvärden i skogen.

Det är enligt Fredrik både resurskrävande och skapar en negativ inverkan på skogsbruket. Och innebär en förskjutning mot att skogsägaren måste visa på naturvärden i stället för att myndigheten bevisar deras existens.

– Det här är vi inte för-

tjusta i, men det är dit som det är på väg.

GEOGRAFISKA VARIATIONER

Nuläget har betydande konsekvenser enligt Fredrik, särskilt när det gäller lokala inventeringsgrupper som söker arter på skogsägarernas mark. Detta är ett lokalt fenomen som varierar kraftigt mellan olika geografiska områden. En följd av detta är den rättsosäkerhet som uppstår, där skogsägare upplever olika tillämpningar beroende på deras lokala förutsättningar.

– Jag säger inte att inventerarna gör något fel. Det som är fel i dagsläget är hur hela lagstiftningen är uppbyggd och att politikerna inte klarar att göra något åt det. Det är fel, markerar Fredrik och fortsätter:

– Men att man som naturintresserad i dagsläget

inventerar arter och därigenom kan stoppa en avverkning. Den möjligheten finns i dag tack vare att politikerna inte klarat att hantera frågan bättre.

För Mellanskog som kollektivt resulterar detta i allt större områden som blir låsta i artskyddsärenden i väntan på utredningar. Även om dessa områden kanske inte utgör stora arealer nationellt sett, blir det kännbart för organisationen och lokala områden menar Fredrik.

– I dagsläget handlar det om tiotusentals hektar som är planerade för avverkning, men där vi driver olika former av processer för att komma i mål.

VAD GÖR MELLANSKOG?

Mellanskog driver principiella ärenden och försöker påverka politiken för att förbättra lagstiftningen och anpassa kunskapskraven och ersättningsrätten.

För att hantera situationen har Mellanskog integrerat artportalen på medlemswebben. Genom att själva identifiera områden med arter kan skogsägare proaktivt planera och förebygga potentiella åtgärder. Enligt Fredrik märks det av att ökad kunskap och förarbete resulterar i en smidigare process.

– Sedan försöker vi naturligtvis jobba mot politiken för att påverka lagstiftningen. Här går det tyvärr lite trögt. Och det är lite svårt att förstå varför. Jag har haft flera samtal med landsbygdsministern, och lyssnat på honom.

Fredrik menar att politikerna tydligt betonar att Sverige är en nation där produktionsnäringen utgör grunden och är av stor betydelse för landet som helhet.

– Vi ska ha gruvor, vi ska ha skogsbruk som producerar. Det vill den här regeringen värna. Men de lyckas inte omsätta orden till handling när det gäller att förändra skogspolitiken.

Mellanskog anser att kunskapskravet måste förändras och anpassas till enskilda skogsägare.

– Man kan inte förvänta sig att en sjuksköterska i Vansbro som äger en skogsfastighet ska kunna utreda och ta fram samma typ av kunskap som Holmen eller Stora Enso när de har ett ärende. Här behövs någon form av anpassning. Tvärtom känns det här väldigt invecklat fortfarande. Och det är enligt vår bedömning egentligen bara politiken som på allvar kan lösa ut det här på ett sätt som skulle vara bra för hela samhället.

SKOGEN RÄCKER INTE

Under sitt tal tog Fredrik även upp Mellanskogs analys av virkesmarknaden. Han ställde en fråga till publiken "Räcker skogen?" Han menar att svaret är ett tydligt nej, och att skogen inte räcker till för alla ändamål, särskilt inom industrin, på grund av höga virkespriser och andra påverkande faktorer.

– Dels har vi en återgång i avverkningsnivåer på grund av granbarkborrens påverkan. Det över-

gripande mönstret visar att avverkningsnivåerna sjunker ner från en högre nivå. Dessutom ser vi ett väldigt stort intresse för gallring, drivet av de höga massavedspriserna, och detta sträcker sig över hela Sverige.

Ett annat problem enligt Fredrik är att det inte finns tillräckligt många maskiner och maskinförare.

Trots pågående investeringar inom skogsindustrin, förväntas stora förändringar, särskilt inom sågverk och massabruk. Fredrik poängterar även att oligopolet inom massavedsindustrin brutits, vilket påverkar prissättningen. Bristen på virke inverkar även på energimarknaden.

– Vi förutspår en ganska kraftig turbulens på sågverksidan, det kommer hända stora förändringar för timret räcker inte åt alla. Men under en tid gör det att virkesbrist håller virkespriset högt uppe.

Fredrik lyfter att skogsindustrin i Sverige har jättebra förutsättningar. Och att långsiktigt är det hög efterfrågan på det vi producerar.

– Men vi kommer inte kunna avverka avverkningsvolymerna i Sverige de närmsta åren så det kommer ingen draghjälp till industrin därifrån.

Mellanskog uppmanar skogsägare att fokusera på sina egna mål och behov.

AUSRINE ÖHRSTRÖM
ausrine@skogsaktuellt.se

Före

Efter

” Lantbrukare i området som täckdikar mycket de senaste åren får tack vare underhållet av diket större nytta av sin täckdikning och grödorna ser fina ut. ”

- Gustav Jansson, ordförande, Långängsbäckens regleringsföretag

INGEN ÖVERSVÄMNING TACK VARE LYCKAT UNDERHÅLL

Långängsbäckens regleringsföretag utanför Enköping bildades redan 1902 och är ett av landets många diktningföretag. Tidigare har man haft stora problem med översvämningar, men tack vare underhåll av diken har sommarens regn inte översvämmat området.

Fastigheter ändrar sig med tiden och därför investerade Långängsbäckens regleringsföretag i att göra en ny kostnadsfördelningslängd. Tidigare fanns styrelser för tre olika biflöden men dessa har nu slagits ihop till en gemensam styrelse vilket underlättar arbetet.

” Nyligen underhölls åtta kilometer av Långängsbäcken. I den nedre delen av diket var det en begränsning men när vi underhöll där sjönk vattennivån med 30 centimeter längs en lång sträcka uppströms. Normalt sett har vi viss översvämning varje år men inte i år, trots mycket regn i augusti. ”

- Gustav Jansson, ordförande, Långängsbäckens regleringsföretag

Ta chansen att lära dig mer om hur du tar hand om dina diken! Studiecirkel om förvaltning och underhåll av diken startas fortlöpande i hela landet. För mer information och anmälan, gå in på [webbsidan sv.se/vatten/](http://webbsidan.sv.se/vatten/)

Skrifterna *Äga och förvalta diken* (LRF) och *Underhåll ditt dike för ett rikare odlingslandskap* (Jordbruksverket) ligger till grund för studiecirklarna.

Genom Greppa Näringen kan du få enskild rådgivning om ”Underhåll av diken” och ”Översyn av dränering”.

Rådgivningen är kostnadsfri och tillsammans med en rådgivare går du igenom förutsättningarna och diskuterar vilka åtgärder som är lämpliga på din gård.

Läs mer om Greppa Näringens rådgivning och se vilka konsulter som finns i ditt län på greppa.nu/fa-radgivning eller kontakta din länsstyrelse för mer information.

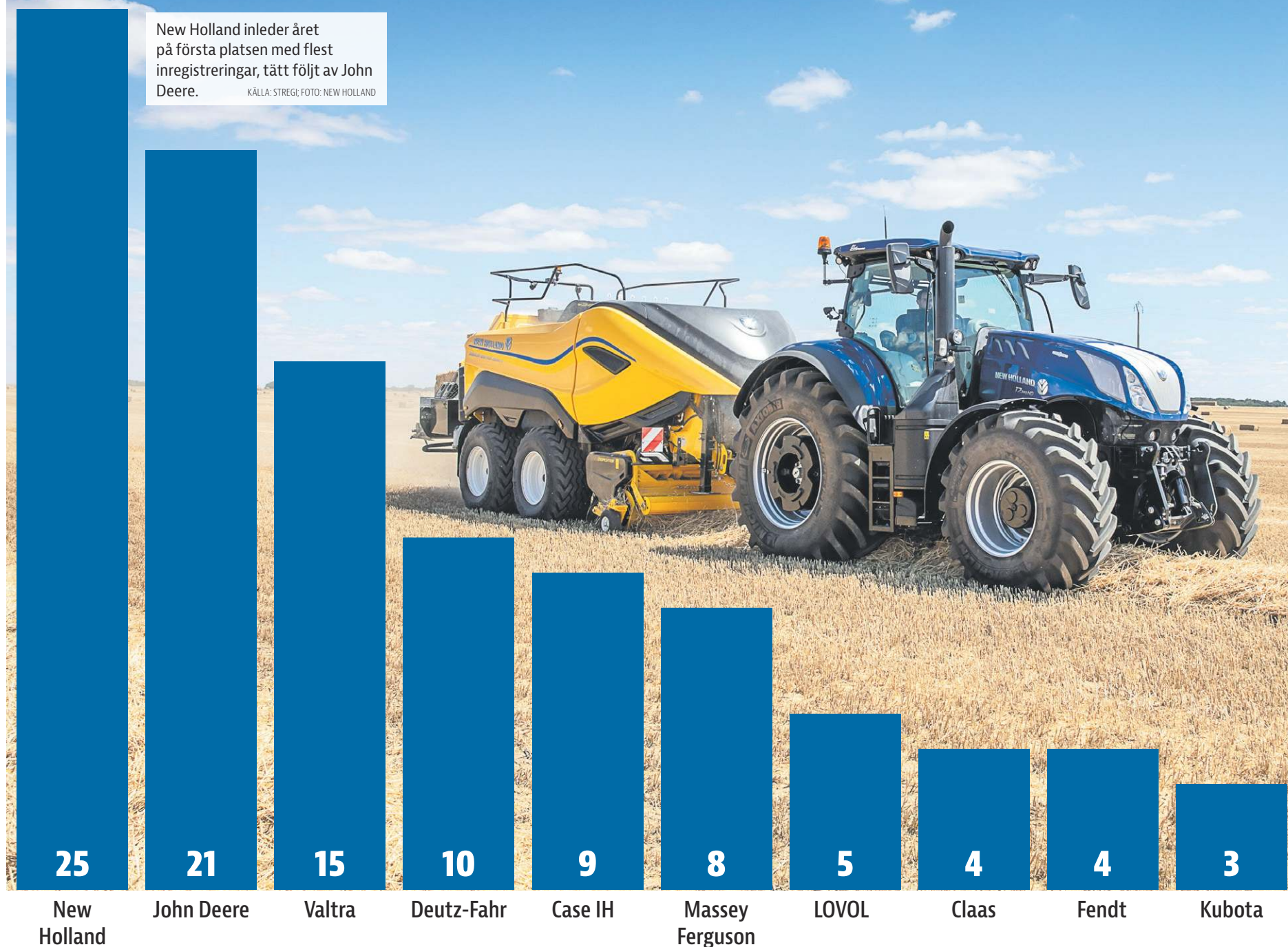

STATISTIK

Antal inregistrerade traktorer över 3 ton januari 2024

New Holland inleder året på första platsen med flest inregistreringar, tätt följt av John Deere.

KÄLLA: STREGI; FOTO: NEW HOLLAND

New Holland startar året på topp

Årets första traktorstatistik visar att det i januari inregistrerades totalt 104 traktorer över tre ton.

I januari var det New Holland följt av John Deere och Valtra som stod för flest inregistreringar. Och antalet inregistreringar i början av 2024 var i princip detsamma som början av 2023 (107).

Jordbruksaktuellt bad Sebastian Hemmesåker, produktchef för Claas traktorer hos Swedish Agro, om en kommentar om 2023 och vad det nya året kan bjuda på.

Hur skulle du sammanfatta 2023 års traktorförsäljning?

– Utifrån Swedish Agro och Claas bild ser vi positivt på 2023 då vi tagit ytterligare ett steg i rätt riktning, då vi har lyckats stärka vår marknadsandel. Trots en

Sebastian Hemmesåker, Swedish Agro, ser tillbaka på 2023 som ett bra år gällande traktorförsäljning.

FOTO: AUSRINE ÖHRSTRÖM

tuff säsong för totalregistrering, är vi positiva till att vi har stärkt vår position på marknaden och ökat antalet registrerade traktorer markant. Men vi hade gärna sett att våra kunder hade haft ett gynnsammare år.

Vilka trender har märkts av hos er på Swedish Agro?

– Vi har märkt att det är färre traktorer under 100

Claas Axiom 870 är en storsäljare hos Swedish Agro enligt Sebastian Hemmesåker.

FOTO: CLAAS

hästar som säljs. Vår uppfattning är att den kategorin har minskat, medan andelen traktorer i intervallet 270–300 hk har ökat betydligt.

Vilka traktorer är era storsäljare och vad tror du det beror på?

– Våra storsäljare är traktorerna i 300 hästares klassen, särskilt Axiom 870. Den anses vara en bra all-round-traktor med bevisad bränsleeffektivitet i tester i Europa.

Vad blir trenden 2024?

– Jag hoppas att vi får en god övervintring för höstgrödor och ser en mer positiv trend inom mjölk- och köttproduktionen. Min förhoppning är att vi kan nå en försäljningsnivå ungefär i linje med föregående år.

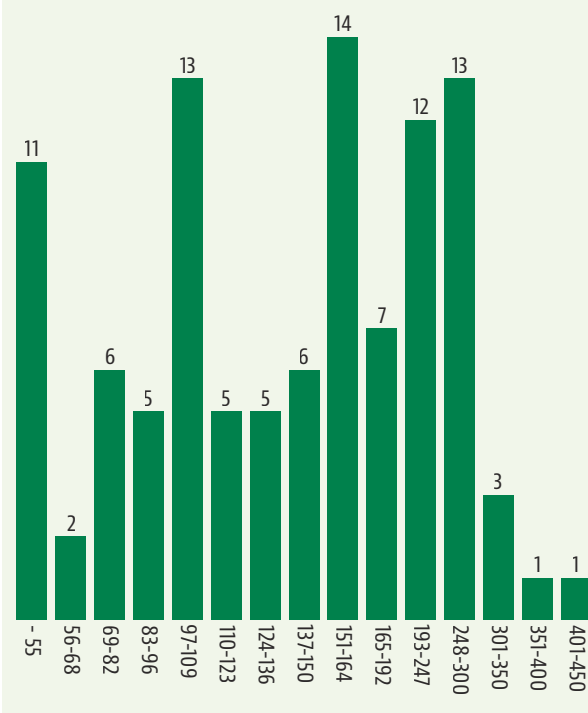

AUSRINE ÖHRSTRÖM
ausrine@ja.se

Fördelning hästkrafter helåret 2023

Januari visade på variation i hästkrafterna som inregistrerades. Det mest utmärkande var antalet inregistreringar i segmentet 151–164 hk med 14 inregistreringar. Under januari 2023 var den siffran 6.

KÄLLA: STREGI

**KOLLA VÅR
WEBSHOP**

Safety® IV

SAFETY® IV. Den ljudlösa låsfronten från Jourdain som garanterar säkerheten för både dig och dina djur. Med den patenterade utformningen av låsbygeln undviks olyckor för djur som ramlar vid foderbordet, då de får ut huvudet nertill i låsfronten.

DIAGONALFRONT

En säker front som passar till alla storlekar av djur. Speciellt utformad för att minska foderspill.

DIAGONALFRONT BYGGBAR

Den byggbara diagonalfronten möjliggör att du kan anpassa längd och foderplatser.

2-RÖRS NACKBOM FÖR TJURAR

2-rörs nackbom av oktagonrör med ändhylsor som möjliggör anpassning av längd på nackbommen. Du kan enkelt öka höjden med 18 cm genom att snurra nackbommen ett halvt varv.

3-RÖRS NACKBOM

3-rörs nackbom av oktagonrör med ändhylsor som möjliggör anpassning av längd på nackbommen. Perfekt för diko med kalv. Mittröret är ställbart. Passar bra till växande djur. Idealiskt till köttdjur. Djuren äter mellan de två nedre rören.

BOGSTÖDSFRONT

Mycket kraftig bogstödsfront som minskar foderspill.

BYGGBAR PINNFRONT

Möjliggör en mängd olika montagemöjligheter.

För priser och mer information besök vår hemsida ofabskara.se

Jourdain är marknadsledande i Europa på grindsystem och säljs endast genom OFAB i Sverige.

KONTAKT

Tel: 0511-187 39 **Mail:** info@ofabskara.se

Webshop: www.ofabskara.se **Adress:** Truckgatan 3, 531 40 Lidköping

Ko-nördar, lyssna upp!

Har du någon idé som skulle kunna främja nötkreatursskötsel? Eller vill du fortbilda dig inom området? Då finns det medel att söka.

År 1965 bildade Skaraborgs läns Nötkreatursförsäkringsbolag en stiftelse med avsikt att främja nötkreatursskötseln och lantbruket över lag, med speciellt fokus på Skaraborgsområdet.

Vid starten av Nötkreaturstiftelsen Skaraborg var tillgångarna knappt 500 000 kronor, och var då huvudsakligen aktier och obligationer. I dag är stiftelsens tillgångar uppe i 60 miljoner kronor, och de senaste fem åren har cirka 1,6 miljoner delats ut årligen till olika ändamål.

En stor insats för stiftelsen gjordes av Erik Jonsson från Odensåker i Skaraborgs län. Han var ordförande från starten fram till och med år 2000 och styrelsemedlem till och med mars 2005.

NÖTKREATUR I CENTRUM

Initiativet syftar till att stödja och främja forskning och

Kurt Setterberg har en lång karriär bakom sig som kamrer på Hushållningssällskapet, där han var verksam från 1980 fram till sin pension för några år sedan. Han är sedan 2009 Nötkreaturstiftelsens kassör och sekreterare.

FOTO: PRIVAT

utbildning inom lantbruket och relaterade områden med fokus på nötkreatur.

Kurt Setterberg har sedan 2009 haft rollen som kassör och sekreterare för Nötkreaturstiftelsen, och han tjänstgjorde även som förtroendevald revisor för stiftelsen under perioden 1986–2008.

Kurt berättar att ansökningar kan göras inom flera områden och att alla ansökningar behandlas likvärdigt.

Mellan 2022 och 2026 tilldelas Agroväst en basfinansiering årligen på 500 000 kronor för forskning. Dessutom beviljas olika organisationer anslag för forskning, försök, tester, samt undervisning eller studieresor. Med bland dessa organisationer finns bland andra SLU, Hushållningssällskapet, Agroväst, Växa, BYS, Uddetorp, Sötåsen, Gård & Djurhälsan, och 4H.

FOTO: ISABELLA ODMARK

– Ansökningar tas emot vid två tillfällen per år, i mars och november. Det finns även möjlighet att kontakta Nötkreaturstiftelsen om det finns idéer som kräver medel mellan dessa perioder. Som till exempel en studieresa för en skolklass, berättar Kurt.

OLIKA VÄGAR IN

De finns tre huvudområden man kan söka medel för: forskning och pro-

jekt, studieresor, och egen utbildning för personlig utveckling.

– När det gäller egen utbildning, är det ett spår som är ganska nytt.

Ansökan för egen utbildning kan omfatta en studieresa, kurs eller annat likvärdigt.

– Att ha en anknytning till Skaraborg är inte nödvändig, men det kan vara en prioriteringsfaktor när styrelsen ska bestämma om det

står mellan den ena och den andra som söker medel.

Kurt betonar att de som vill utvecklas inom olika områden, alltid är välkomna att söka stöd från Nötkreaturstiftelsen.

– Det sker ju en konstant förändring i hur lantbruket ser ut. Det blir större och större enheter och det kräver mer av den som jobbar att både kunna hantera frågor som rör personal eller ekonomi. Så det är grenar

FAKTA

Två ansökningstillfällen är öppna under året. Ansök senast 1 mars respektive 1 november. Läs mer: <https://q.ja.se/8YFSN>

Framgångsrikare med PÖTTINGER

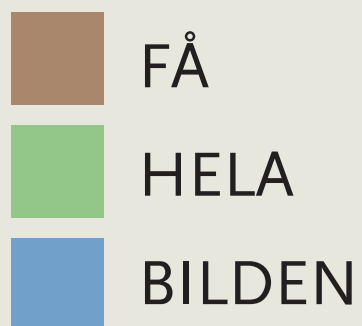
TERRIA 4030, ROTOCARE V 8000

www.pottinger.se

PÖTTINGER

Snart är våren här! Som många håller kär...

Jordbruksaktuellt utlyste en foto-tävling i Facebookgruppen "Vi unga inom lantbruk". En liten twist på tävlingen var att bilden skulle matchas med ett passande rim. Här ser ni några av de härliga bidrag som kommit in.

"John Deeren han spinner å hektaren försvinner!
Kvällen är nära och grillen den brinner! Ölen den lockar
men stenen man plockar..."

FOTO: CARL ENGÅSBERG

"Snart är det vår, på åkern vi står. Med spaden i hand, vi
sår och odlar land."

FOTO: BJÖRN FYRENIUS

"Vi kör rött och blått. Och önskade att grannen gjorde
det och."

FOTO: ARVID PERSSON

"Blandarn' snurrar när folket hurrar. För när Valborg firades
i stan så gick välten varm mitt på dan."

FOTO: PATRIK VEITHOEFER

Grattis till Anders Hansander som kammade hem första platsen!

"Gräset står gröngult i hagen
vårbrukstimman är slagen.
Kossan vill ut på bete.
Bonden vill så korn och vete.
Solen letar sig upp över taken.
Snart är väl drängen vaken."

FOTO: ANDERS HANSANDER

"Hästen den får gå där traktorn har svårt att nå."

FOTO: SOPHIE MATTESSON

"Fåglarna kvittrar, bönderna glittrar.
Våren är snart här, vilket kan bli besvär om man röd
traktor kör. Men med en grön traktor, som går som en
reaktor...Så kommer vårbruket gå lätt, som en plätt."

FOTO: SIMON JANSSON

"Bonden 2023 var väldigt trött, för allting vart tillslut så
himla blött."

FOTO: FANNY PENSE

"John hit å John dit, dä må ändå va fint. Men rätt nyanser
är det ej, förens Fendten visar sig."

FOTO: TIMMY RÖÖHS

Årets prisade leverantörer

Varje år delar HKScan ut pris till Årets leverantör inom kategorierna nöt, gris och lamm. Genom detta vill man lyfta branschen, sprida kunskap och visa på goda exempel av svensk djuruppfödning.

CAROLINA WAHLBERG
carolina@ja.se

Kristian Andersson är årets leverantör nöt. På gården har han cirka 1 500 djur. Två tredjedelar av besättningen hålls ute året runt.

FOTO: PRIVAT

Årets leverantör nöt Kristian Andersson, Friskatorpet i Rinkaby, Skåne

– Helt otroligt! Riktigt skoj att vi blev Årets nötleverantörer till HKScan. Verkligen ett kvitto på det vi gör är bra!, säger Kristian Andersson.

Motivering:

Utmärkelsen tilldelas Kristian Andersson för sitt starka intresse för innovation och utveckling och sin vilja att testa nya lösningar, till exempel nya foderkoncept. Professionalism, engagemang och en utmärkt välskött struktur genomsyrar hela Friskatorpets verksamhet. Gårdens viktiga naturvårdande insatser inom ramarna för EU-initiativet Natura 2000 både främjar den biologiska mångfalden i det svenska jordbrukslandskapet och bidrar till att bevara värdefulla öppna naturmarker.

Årets leverantör Gris Åsa och Per Karlsson, Boarps Gård i Eldsberga, Halland

– Ska vi få utveckling i branschen och fler ska våga satsa för framtiden så är det viktigt att dela med sig av det man har lärt sig under åren. Det är en självklarhet för oss och det är fantastiskt roligt att verksamheten vi lyckats bygga upp från grunden får uppmärksamhet via den här utmärkelsen, säger Per och Åsa Karlsson, i ett pressmeddelande.

Motivering:

Utmärkelsen tilldelas Per och Åsa Karlsson för deras generösa förmåga att dela med sig av sin gedigna kunskap och erfarenhet i olika typer av projekt, i kombination med positivism och energi som sprider glädje i alla sammanhang de deltar i. I kombination med ett aktivt miljöfokus och intresse för att prova nya lösningar och metoder för ökad djuromsorg är Boarps gård en mycket värdefull partner i HKScans Gårdsinitiativet och en inspiration för andra lantbrukare.

Åsa och Per Karlsson är årets leverantör gris. De har ett stort miljöintresse och bland annat får grisarna äta biprodukter från olika livsmedelsföretag. Målet är ett griskött med ett lägre klimatavtryck än kyckling, vilket man nu har lyckats med, menar Per.

FOTO: HKSCAN

Årets leverantör Lamm Johan Svensson, Staxgård Lamm i Sölvesborg, Blekinge

– Det känns väldigt roligt att få en utmärkelse för en verksamhet som jag har byggt upp från grunden, det visar att vi gör något riktigt bra, säger Johan Svensson.

Motivering:

Utmärkelsen tilldelas Johan Svensson för sin banbrytande syn på resursanvändning i samband med ombyggnationen av ett grisstall till lammproduktion samt ett starkt engagemang för hållbarhet och lokal produktion, till exempel genom fokus på naturbete. Utöver det gör Johans engagemang i att hitta nya metoder och tekniker, i kombination med hög produktkvalitet, honom till en mycket uppskattad och respekterad samarbetspartner.

"Johan är en ung och driven leverantör som alltid är öppen för att testa nya metoder och tekniker med stora ambitioner för framtiden. Samtidigt är han kvalitetsmedveten och leveranssäker med lamm av hög och fin kvalitet", skriver HKScan.

FOTO: HKSCAN

Hedersomnämmande Göran Ottosson i Köping, Västmanland

Motivering:

Göran är en riktig veteran och en av våra mest trogna samarbetspartners och leverantörer och tilldelas ett hedersomnämmande i Årets Leverantör för sin långa och gedigna insats med leveranser av grisar av jämn och fin kvalitet i mer än 45 år till oss på HKScan. Göran är en mycket respekterad, positiv och lösningsorienterad samarbetspartner – unik i sitt slag!

Göran Ottosson tilldelas HKScans hedersomnämmande för att ha levererat fina grisar i många år.

FOTO: HKSCAN

JOBB

Dynami utökar och söker en till säljare

Vi är ett företag med ena foten i myllan och är en stark leverantör av solceller, batterier och andra energilösningar till lantbruket.

Vill du arbeta i en framtidsbransch med att sälja produkter och tjänster inom elinstallation?

Dina arbetsuppgifter är försäljningsarbete mot kunder där en tät kontakt med kundbesök är grunden. I det dagliga arbetet är du i verkligheten och träffar lantbrukare, mäter tak och tar kort i mätarskåp.

Du utgår hemifrån och ditt försäljningsområde är i ditt närområde till vardags och ibland långt bort med övernattnin.

Du är en person som gillar full fart och att ge kunderna den bästa servicen. Du är en förtroendeingivande person som lyssnar mer än du pratar. Du skall tycka om att skapa relationer med kunderna och att vara långsiktig i ditt arbete.

Tjänsten går att kombinera med andra jobb som till exempel ett eget lantbruk eller liknande. Våra kunder tröskar i augusti så det kan du också göra.

Vi tänker oss att du bor i Halland, Småland, Östergötland eller Västergötland.

Välkommen att skicka in ansökan och CV **senast den 14 april** till mats.fimmerstad@dynami.se. Har du frågor om tjänsten, kontakta Mats Fimmerstad på 0512-786778

Läs mer om tjänsten och vårt företag på www.dynami.se

0512-78 28 78
www.dynami.se

www.ja.se/jobb

• **Biototal söker kundansvarig till Biototal Mewab med placering i Uppsala**

Sista ansökningsdag:
2024-02-22

• **Ragn-Sells söker produktions- och säljstöd till Agro i Region Mitt**

Sista ansökningsdag:
2024-02-25

• **Svensk Fågel söker lantbruksintresserad kommunikativ**

Sista ansökningsdag:
2024-02-26

TRÖSKOR & TRAKTORER KÖPES

Lantbruksmaskiner köpes

Traktorer, tröskor, plogar, ringvält, pressar, såmaskiner, tallriksredskap, hömaskiner mm.
Även defekta.

Tel. 070-764 43 60, Alfred

Köper maskiner

Traktorer, tröskor, plogar, harvar, tallriksharvar, såmaskiner, pressar, plastare, skogsmaskiner, grävmaskiner, bandgrävare, lastmaskiner, teleskopplastare

Tel. 070-220 74 50 eller
lantbruk@kunista.com

FASTIGHETER

VARBERG | 66 HA

Järnvirke

Rationell mjölkgård i full drift belägen nära Tvååker. Kostall från 2017. Prima jord, skogsmark & jakträtt.

Reg. fastighetsmäklare
Daniel Nordin

Areal | Halmstad
035-370 00
areal.se

Torp med jakträtt

Nära norska gränsen mellan Torsby och Trollhättan (ung) ohorsberg@gmail.com
Tel. +0047 452 52 770

Söker lantligt boende

i hela Sverige. Vill du sälja eller hyra ut till en tidigare lantbrukare?

Hör gärna av dig!

Tel. 070-157 42 67

samuelsson-christer@hotmail.com

LANTBRUKSREDSKAP KÖPES

3-punktsburen slätharv,

100 pinnars harv och krokpinnharv köpes

Tel. 070-684 35 49

DÄCK & RESERVDelar SÄLJES

David Brown

Service & reservdelar
Traktorcentralen i Umeå

Tel. 070-517 46 70

LANTBRUKSREDSKAP SÄLJES

PUMPAR & OMRÖRARE
KVALITET TILL RÄTT PRIS - TEL 0346 - 48050
www.abg-alex.com

Plan- & slänklippare

- en av marknadens kraftigaste!

Osma DHL finns i 160, 190 och 220 cm arbetsbredd. Kanske inte billigast men bäst. 3 års garanti på slagorna. En universalmaskin som används till ALLT.

ÖstraHult Tel. 0372-710 03, 070-215 50 96

TRÖSKOR & TRAKTORER SÄLJES

Traktorer

Valtra 6850, lastare.....-02

Valtra 6750, lastare.....-02

Valtra 6350, lastare.....-07

Valtra 6250, lastare, med renoverad motor.....-04

Valtra 6250, lastare.....-06

Valmet 900.....-99

Valmet 800, lastare.....-99

Valmet 705.....-88

Valmet 605, lastare.....-86

Valmet 605.....-86

Valmet 505, lastare.....-85

Fiat 60-90.....-85

BM 2200, 2WD, lastare.....-81

Ford 4000, 2WD, lastare.....-73

MF 175, 2WD, lastare.....-71

MF 165, 2WD.....-70

MF 135, 2WD, lastare.....-70

IH 955.....-82

McCormick 523.....-67

Lastmaskiner

BM L90.....-90

BM L30.....-99

BM 4300.....-85

Everun alla modeller.....-nya

Vägladdar

2-skärig med strängspridare

3-skärig bogserad, strängsprid.

Redskap

Schaktblad fram-/bakmont.

Front-/hjulvikter JD & Valmet

Balgrip

Stora BM & SMS/Trimafäste

Frontlastare

Trima, Ålö & Hauer

Norje lastarredskap

Pallgafflar, skopor, stengrepar till Trima, Ålö, Eurofäste. Stora & lilla BM fäste.

Fördelaktiga priser!

NYA Griplastarköror Mowi och Farma

till extra fördelaktiga priser och snabba leveranser!

Mowi 1050 P30T.....-24

Mowi 400, 12 ton.....-07

Mowi 400, 10 ton.....-09

Mowi 300, 10 ton.....-09

Moheda 258 TL, 8 ton.....-96

Farma T10F med rulldrift

6,7 m kran, 10 ton.....-23

Farma CT 6.7, 9 ton.....-22

Farma CT 6.3, 9 ton.....-22

Farma CT 6.0, 9 ton.....-08

Farma CT 3.8, 6 ton.....-13

Patruuna 860, 9 ton, 6.5 m.....-13

Niab traktorprocessor 515 B med längdmätning.....-24

Valmet 8100

med Moheda 500 kran.....-06

Tajfun RCA400 vedmaskin.....-24

Lunning vinsch, 3-4 ton

Star kran med hydraulsväng

Skogskärar 3-7 ton

Tippkärar & Övrigt

Maskintransportsläp, 3 axlad

Kreatursvagn 6 m

Tippkärar 5-12 ton

Lastväxlarvagn Metsjö

Dumpervagn Utnäs 14 ton

Rundbalsvagn Utnäs

Containers 6-40 fot

Dieseltankar

Entreprenadtankar 1-3 m³, besiktade

Gårdstankar 1,5-6 m³, besiktningintervall 6-12 år

Dieseltank 10 & 20 m³, besikt. 12 år

Miljöcontainers, 8-20 fot

Snabba leveranser!
Bigab växlarvagnar och dumperkärar
Fördelaktiga priser!

Anders Bil & Maskin AB

Anders Svensson: 0495-202 80, 070-606 12 23
Anders Johansson: 0456-500 05, 0708-99 27 93

www.anders-bilmaskinab.nu

SKOG KÖPES

Ek- & Asktimmer köpes

Även på rot och som avverkn.uppdrag. Höga priser.

Tel. 070-210 09 89, 0491-260 08

INOMGÅRD KÖPES

Mjölkutrustning köpes

Begagnade mjölkstankar, mjölkmaskiner, vacuumpumpar m.m.

Tel. 072-007 66 23

ÖVRIGT SÄLJES

Lagertält PRO 8x12x5,2m

8x12x5,2m Lagertält PRO, Galvaniserade stålror. Takduk, Kraftig PVC 600 g/m², SIS 65 0082-certifierade.

Nockhöjd 5,2m. Sidohöjd 3,00m.

100% vattentät, UV-resistent

Färg: Grå **Pris: 32.816:-** + moms & frakt.

www.dancovershop.se

Tel. 0770-791 800

Tak- och väggplåt

från 59:-/m² - valfri längd

- Tillbehör
- Problemlösning
- Rådgivning
- Offert

Svensk kvalitetsplåt Transport över hela Sverige

Ring Svenssons Plåt

Tel: 0322-63 00 06, omkoppling sker
E-post: gsplathandel@gmail.com

Rundbågehall 9,15x12x4,5m PVC

9,15x12x4,5m Rundbågehall, Varmgalvaniserade stålror. Takduk, Kraftig PVC 600 g/m², SIS 65 0082-certifierade. Nockhöjd 4,5m. Sidohöjd 2,00m. 100% vattentät, UV-resistent

Färg: Grön

Pris: 56.738:- + moms & frakt.

www.dancovershop.se

Tel. 0770-791 800

INOMGÅRD SÄLJES

INOMGÅRDSMEKANISERING

SIKO® AB

273 98 SMEDSTORP - 0414-51300
info@smisthorp.com www.smisthorp.com

32 900:-

Beställ direkt på
baghall.se

Vi har Elevatorskopor,

färdighålade band och bult

www.pilthcon.se

Tel. 0511-290 00

DJUR SÄLJES

Avelstjur säljes

Belted Galloway, stambokförd, Född 2020. KRAV-certifierade fina avkomor. Finns i Vårgårda.

Tel. 070-635 62 82

■ KRÖNIKA

”Är det skelettet?”

FRÅGAN STÄLLES AV FYRÅRIGA DOTTERN som var med och skar ner en lammfog till grytbitar. Den hårda biten i mitten var mycket riktigt bog-bladet. Längs med detta kunde vi också se några av de stora blodkärlen och prata om hur blod finns i hela kroppen, inte bara där hon visste att man kunde se det, som de blåa linjerna på armarna. När och var ska barn lära sig sånt här – hur mat blir till?

Att kött är gjort av djur vet såklart vi som läser denna tidning. Samtidigt är det ju många vuxna som knappt vill tänka på det, än mindre låta sig informeras för att kunna göra aktiva val. Ändå borde det inte finnas något som fler har gemensamt än just mat! Oavsett vilken kost man föredrar så är ju alla utom ett fåtal självhushållare (som för övrigt sällan är veganer) väldigt beroende av att någon annan producerar deras mat.

Angående vad barn (inte) får lära sig i skolan så har vi de senaste åren kunnat läsa om sjunkande skolresultat, barn i mellanstadiet som inte ens kan stå på ett ben eller klippa med sax och hur den psykiska ohälsan breder ut sig även i unga åldrar. Dystert värre! Förslag till lösningar saknas inte – mer idrott i skolan, bättre utbildad personal och mindre barngrup-per är något som ofta nämns.

KANSKE ÄR DET I STÅLLET så enkelt som att bara backa tiden lite? Till en tid när alla visste att för att producera mjölk behöver kon få en kalv, att både sol och regn behövs för att grödorna ska växa, att allt annat än att ta vara på hela djuret som slaktas är slöseri och att äta ägg eller ost innebär att man håller djur för produktion, även om man avstår från att äta kött?

För att komma till dessa insikter önskar jag att ämnet ”Var kommer maten ifrån?” får en naturlig plats i läroplanen genom hela grundskolan. Tänk om alla skolbarn fick till exempel en halvdag per månad med ett lantbruksföretag eller en livsmedelsindustri och verkligen fick se både hur mat produceras, hur mycket arbete som ligger bakom och hur allt hänger ihop. Fysiska besök kan kompletteras med digitala, poängen är just kopplingen till verkliga gårdar och vägen därifrån till butikshyllan.

Tänk så mycket matte man kan öva – räkna antalet smågrisar i en box passar de yngre barnen medan de äldre kan räkna ut hur mycket mjölk korna ger i snitt genom att titta på tankkvittot. Lite vardagsmotion och övning i kroppskontroll kommer på köpet när man går ut på fälten för att se om grödorna växer eller klättrar upp på en sten eller en grind för att lättare kunna räkna djuren på betet.

KANSKE KOMMER BARNEN, före sina föräldrar, att ställa sig frågan vad som händer om vi slutar producera mat i Sverige, var ska den då komma ifrån? Hur vet vi att den är schysst producerad? Det är samhällskunskap

i praktiken det! Om varje skolklass hade några gårdar med olika inriktning att följa skulle de garanterat lära sig mer än om själva maten. Jag är övertygad om att mångdubbelt fler också skulle få upp ögonen för att arbeta inom de gröna näringarna och att respekten för dessa yrken skulle öka. Antalet bonnaungar är som bekant alltför lågt för att räcka som rekryteringsbas i framtiden.

Är detta nya skolämne en ren utopi? Som med mycket annat beror det på vad som läggs i de olika vågskålarna. Självklart skulle den här modellen för att bedriva undervisning vara kostsam, men det är inte samma sak som att det blir dyrare på sista raden.

MED ÖKAD MOTIVATION skulle fler kunna gå ut skolan med godkända betyg, något som det råder konsensus om är en av de viktigaste faktorerna för att ungdomar inte ska hamna i svårigheter av olika slag. Visst kommer ni ute på gårdarna mot rimlig ersättning gärna ta emot eleverna om denna galna dröm blir verklighet?

JESSICA OLSSON
Veterinär och lammproducent

■ NÄMNVÄRT

Grönsaksodlare belönas

Magdalena Hermelin på Hermelins grönsaker har tilldelats Stora Hagdahlspriset 2024. Ett pris som delas ut av Hagdahlsakademien för att lyfta insatser för östgötsk mat, konst och kultur.

Magdalena får priset med följande motivering: ”För engagemang och tydligt ställningstagande för svensk mat, förankrat i eget hållbart företagande på östgötsläppen.”

På Fallsbergs gård utanför Skänninge i Östergötland driver Magdalena Hermelin en Kravmärkt grönsaksodling. Råvarorna säljs till butiker lokalt och till Stockholm, samt i den egna gårdsbutik.

Under skörden erbjuder man även kunderna att själva komma och skörda blommor och grönsaker direkt i fält. På gården odlar familjen även spannmål och färdig gräsmatta på rulle.

– Att odla och producera mat är så kul! Att så ett frö och sedan se det växa med hjälp av fotosyntes och vår omsorg det är en magisk känsla! Och att dessutom få sälja vidare våra grönsaker och färdiga

Magdalena Hermelin får Stora Hagdahlspriset 2024 för sitt driv och engagemang för svensk mat, genom det egna företaget i Skänninge där man bland annat odlar ett 30-tal olika sorter av ekologiska grönsaker.

FOTO: PRIVAT

gräsmattor till andra som uppskattar rena och okonstlade råvaror är fantastiskt. Vi tror på Sverige som ett starkt och konkurrenskraftigt matproducentland. Vi vill vara med och ge alla möjlighet till att kunna ha god och fin mat på bordet. Vi odlar med omsorg för vår jord och tycker att det är lika viktigt hur vi som arbetar på gården mår, säger Magdalena Hermelin, i ett pressmeddelande.

Ny ledning på KSLA

Vid KSLA:s högtidssammankomst under söndagen tillträdde akademins nya preses och vice preses.

Till preses, alltså ordförande för akademien tillträder nu Inger Andersson och till vice preses tillträder Jan Stenlid. De efterträder Jan Fryk och Lena Ingvarsson som nu suttit i de fyra år som man enligt KSLA:s stadgar får sitta.

Inger Andersson är utbildad civilingenjör med inriktning kemi. Hon har under större delen av sitt liv jobbat med livsmedel. Under nio år var hon till exempel generaldirektör för Livsmedelsverket. Inger har också jobbat inom Arla som bland annat vd för Arla Forskning & Utveckling AB.

Inger har suttit i KSLA:s Jordbruksavdelnings arbetsutskott sedan 2019 och sedan 2022 är hon vice ordförande. Innan dess var hon ordförande i akademins kommitté för livsmedelskedjans mervärde och konkurrenskraft.

Jan Stenlid är fil.dr och mellan 1995-2022 var han professor i Skogsträdens patologi. Han har haft många offentliga uppdrag

FOTO: KSLA

Inger Andersson är KSLA:s nya preses, och Jan Stenlid är ny vice preses.

till exempel hos Skogsstyrelsen. Vid SLU har han bland annat varit vice ordförande för SLU:s Växtskyddsplattform och prodekanus för forskning och forskarutbildning vid naturresurs-fakulteten.

Inom akademien har han till exempel varit ordförande för KSLA:s Kommitté för skogsskad-dor.

CAROLINA WAHLBERG
carolina@ja.se · 019-16 61 35

■ KALENDER

**15/2 STARTSEMINARIE:
CLIMATE SMART FOOD
PRODUCTION IN THE NORTH**

Hur ska framtidens klimatsmarta livsmedelsproduktion i norra Sverige och Finland se ut? När: 15 februari 12.00–15.00 Var: Digitalt via Teams eller fysiskt på någon av våra knutpunkter i Luleå eller Rovaniemi. Mer information: via <https://q.ja.se/HhzRq>

**20/2 EN HELDAG OM
MARKAVVATTNING**

Tillsammans med Carl-Johan Ragnsjö diskuteras frågor om hur dränering och dikessystem behöver underhållas för att möta ett förändrat klimat. När: 20 februari Var: Fiskingegården, Odensbacken Träffen arrangeras av Länsstyrelsen i Örebro län tillsammans med LRF-avdelningarna i Asker och Stora Mellösa. Mer information och anmälan: Senast 15 februari via <https://q.ja.se/EUZMK>

**21/2 LUNCHSEMINARIUM OM
STRESS HOS MJÖLKKOR**

Del ett av två lunchseminarier om hur man med enkla medel kan förbättra kornas välfärd, produktion och därmed lönsamheten. Denna gång om hur värmestressen påverkar mjölkorna och hur man motverkar den bäst. När: 21 februari 12.00–13.00 Var: Digitalt Arrangör: Skånesemin Mer information: <https://q.ja.se/nApTf>

**22/2 GRÖNSAKSODLING
I NORDLIGT KLIMAT**

Kursen hålls av Hanh Huynh som är hortonom och affärsutvecklare vid Hushållningssällskapets försöksanläggning i Öjebyn. När: 22 februari 18.00–20.00 Var: Digitalt Arrangör: LRF Västernorrland, Länsstyrelsen Västernorrland, Västernorrlands regionala livsmedelsstrategi Mer information och anmälan: Senast 20 februari via <https://q.ja.se/A9NH0>

**Tipsa oss om ditt
evenemang!**
www.ja.se/kalender

Reservdelar & utrustning
för lantbruket

TS Lantbruk &
Fastighets Service
Lanthandeln i Fjugesta
- Butik - Entreprenad - Service
0585-106 66 tsfjugesta.se

Falks
Lantbruksmaskiner

Fabrikgatan 8, Köping
Tel. 0221-182 75
www.falkslantbruksmaskiner.se

Försäljning · Service · Reservdelar

KRONE KOMATSU

Swedish
Bil & Maskin Service AB
vxl 0581-109 00

CASE IH
AGRICULTURE

Traktor Nord

Uppsala 018-18 30 90 • Nykvarn 08-50 66 57 00
Västerås 021-15 16 00 • Falun 023-331 90
Storvik 026-420 17 17 • Vingåker 0151-75 07 00
www.traktornord.se

FTG MOWI skogsvagnar & kranar

Ramsbergs Maskiner
RAMSBERG 0581-66 01 74

Örebro, Västmanland

En paviljong byggd i trä och hampakalk visades upp på en utställning i Stockholm. FOTO: EVIA

Paviljong byggd i trä och hampakalk

Den Stockholmsbaserade arkitektbyrån Jordens Arkitekter tror att ekologi och jordbruk kommer vara en del i framtidens hållbara arkitektur.

Under Stockholm Furniture Fair som pågick mellan den 6–10 februari, presenterade arkitektbyrån Jordens Arkitektur, utställningen "Farming Architects" för att ge en fördjupad inblick i framtidens byggande.

SAMBAND MELLAN MAT OCH BOENDE
Målet med utställningen var att illustrera och stärka sambandet mellan våra boendemiljöer och den mat som vi konsumerar. Och en del av utställningen var en 300 kvadratmeter stor paviljong byggd av bland annat hampa.

TRÄ OCH HAMPAKALK
Företaget EVIA levererade vägarna till paviljongen. Och tanken är att skapelsen, som stod placerad mitt i montern, skulle ge en inblick i materialet hampakalk. Paviljongen fungerade även som mötesrum under mässan.

– I en tid präglad av kriser och osäkerhet känns det kontraproduktivt att hemlighålla kunskap och idéer. Det är sådant bör vi dela med oss av, säger Johnny Andersson, visionär arkitekt och medgrundare av den Stockholmsbaserade arkitektbyrån Jordens Arkitekter.

Full flexibilitet med full automatik!

Unika lösningar av högsta kvalitet

Trioliet är ett holländskt företag med över 60 års erfarenhet av foderhanteringsteknik. I produktprogrammet ingår silouttagare, fullfodervagnar (självgående, bogserade och stationära) samt system för helautomatisk utfodring.

Varje lantbrukare vill utfodra sina djur med det bästa fodret på rätt sätt, men tiden räcker inte alltid till. Många års forskning visar att en mer frekvent utfodring resulterar i ett bättre näringsupptagande och högre mjölkavkastning. Dessutom förbättrar detta djurets hälsa och livslängd. Trioliet's automatiska utfodringssystem Triomatic hjälper dig att uppnå detta utan att du behöver offra mer tid. Triomatic höjer också mjölkrobotens mjölkningsfrekvens då färskt foder har en positiv effekt på kornas mjölkningsflöde.

Kontakta Trejon för mer information
0935-399 00, info@trejon.se

Ett hållbart jordbruk är viktigt för miljön, människor, djur och kommande generationer. Trioliet's uppfinningar bidrar till en grönare, mer hållbar värld. Läs mer på trejon.se.

trejon.se

Fördelar

- ▲ Sparar tid och arbete 365 dagar om året.
- ▲ Hanterar foder från både plansilo och balar.
- ▲ Lika blandningar varje gång, bra kontroll.
- ▲ Möjliggör fler utfodringstillfällen utan ökad arbetsinsats.
- ▲ Fräschare foder.
- ▲ Rätt blandning till rätt grupp. Du behöver inte kompromissa längre.
- ▲ Dubbel botten förhindrar onödigt spill.
- ▲ Pekskärm och lätt att övervaka/förändra med telefon, dator eller surfplatta, var du än är.
- ▲ Bättre arbetsmiljö och mer lättplanerat för dig och dina anställda.
- ▲ Möjlighet att samverka med befintlig utrustning som exempelvis bandfoderfordelare.
- ▲ Foder lagras i kompakta block, förhindrar varmgång.
- ▲ Mycket kompakt system med gemensam skärenhet.
- ▲ Stora möjligheter till individuella inställningar för varje tunnel/fodertyp.

En bra dag. En Trejondag.

MADELEINE RAPP
madeleine@ja.se • 019-16 64 60